

Foto: Riba

PRVI MAJ ni praznik za skrivanje

Če bi se delavci v Chicagu skrili v strahu pred delodajalci, potem bi bil danes njihov položaj še slabši kot je. Toda, uprli so se, ne glede na posledice in s krvjo plačali pravice, ki jih branijo do danes.

(Mef) Iz ene od slovenskih revij so me prosili, naj nekaj napišem o mojem doživljanju prvomajskih praznikov. Pa sem zapisal:

Prvi maj je pravi praznik. Velik, zajeten, rdečeličen, vesel in hkrati resen, odgovoren in upoštevanja vreden. Prvi maj je nekakšen dobrodušen velikan, ki ga imajo vsi radi. V gumbnico si je zataknil cvetočo pomlad, na usta je zapisal vesele pesmi delavstva, na hribe je postavil kresove in v dlani stiske prijateljstva. Prvi maj ne dela razlik med ljudmi. Le barab ne mara, a se ne obremenjuje z njimi, ker barabe itak na koncu čaka zaslužena kazen. Prvi maj ne sovraži in ne podcenjuje nikogar. Za vse ga je dovolj. Zato ga imamo radi.

V mojih najstniških letih je bil 1. maj priložnost za taborniška srečanja na prostem. Bila je pomlad in skupaj z naravo smo brsteli tudi mi, kasneje smo ga že proslavljali z odprto streho našega spačka in študentskimi pikniki. Kasneje sem ga najprej doživljal kot novinar na Socerbu, od koder se je 1. maj pogovarjal s podobno manifestacijo v Trstu, še kasneje sem celo zaigral in zapel, sam ali s Pinkoti, na nekaterih proslavah po Goriški, Krasu in zamejstvu. V spominu mi ostaja vonj po jedeh na žaru in nasmejani obrazi ter glasne pesmi. Zadnjih pet let smo ga praznovali v ulici s kobariškimi postrvmi na vse mogoče načine, vipavsko pinelo in muziciranjem.

Vsega tega letos ne bo. Ali pa bo, le da bomo, namesto rokovanja, nazdravljali s kozarci. Zakaj bi se pozdravljali s komolci, če so kozarci enako dobri oziroma boljši.

In kateri simbol povezujem s Prvim majem? Pomlad, zeleni travniki, odeja s pohanimi piščanci, polpeti, fižoleti in flaškon vina. Predvsem pa ljudje. Sijoči obrazi, odkrite oči, nasmehi in pesem. Če je še ljubezen zraven, je praznik popoln. Tako sem zapisal in hkrati razmišljal o tem, da tako zamaskiranega Prvega maja še ni bilo pri nas. Ne le, da so odpadla vsa prvomajska praznovanja, tudi tistega, srečevanja v naravi, bo letos bistveno manj. Prvi maj je prva žrtev omejevanja svobode v sodobnem svetu.

Kako težko je danes biti delavec in kako nemočnega se počutijo tisti, ki imajo najlepši praznik v večini sveta. Pravzaprav so vsem odveč. Delodajalcem, ker so predrag nadomestek robotov, državam, ker so največji potrošniki socialnih transferjev, policiji zato, ker kar naprej štrajkajo, zdravnikom, ker iščejo bolniško, občinam ker jim morajo plačevati vrtce, malice in šolo v naravi, turboekonomistom in bankirjem, ker se zavedajo, da bodo prej ali slej morali sprejeti Univerzalni temeljni dohodek.

Rudarski sindikat je včeraj sporočil, da jim v njihovem časopisu Rudar niso dovolili objave čestitke ob prazniku. **Zgodilo se je pri nas. V nekdanjem Titovem Velenju.**

INTESA SANPAOLO BANK

MANDRAČ

NAROČNINA - SPOROČILA - MALI OGLASI
tel. 040 211 - 434 / urednistvo@mandrac.si

Delo brez praznika

Vsak resen časopis ima dopisnika v glavnem mestu. In ga imamo tudi mi. Že res, da je vsak vikend "doma" v Izoli, a vendarle. Zoran Odič je upokojeni, a ne odpisani novinar z veliko začetnico. Tisti, starega kova. Vsak teden za Mandrač prinaša zanimiva spoznanja, zgodovinska dejstva in razmišljanja.

Prvomajski delavski prazniki so se začeli tragično, z ubijanjem v Čikagu zato, ker so delavci zahtevali pravico do sindikalmega (političnega) organiziranja in zahtevo za 3 x 8 – osem ur dela, osem ur počitka in osem ur prostega časa, namenjenega zabavi, športu, izobraževanju, kakor je komu odgovarjalo.

Delavski razred je zmagal in dobil svoje tri osmice, pa ne le v Ameriki. Danes jih, vsaj ko pogledamo okrog sebe, nima več. Ko pa bolje pogledamo okrog sebe, vidimo delavce, ne kot pripadnike delavskega razreda, ampak kot navadno robo, ki prodaja edino kar ima – sama sebe, svoje delo in delovno silo. Svoje sposobnosti in svoje znanje. Novodobnim lastnikom, ki to niso postali kot kapitalisti, ki so to postali skozi proces prvotnega kopičenja kapitala, kar je pripeljalo do demonstracij v Chicagu, ampak so si enostavno prisvojili in postali lastniki vsega, kar so tri generacije zgradile, naredile in živele. Proizvodnja - fizična in duhovna - ni bila v funkciji posameznikovega kopičenja bogatstva, ampak v funkciji zadovoljevanja interesov in potreb družbe in posameznika v njej. Danes je družba spet v prvobitni dihotomiji, le da se ta ne imenuje dihotomija eksploatacije in eksploatacij, ampak delodajalcev in delojemalcev. Sociolog David Harvey je imenoval ta aktualni proces »akumulacija razlastnitvenja.« Kolo zgodovine se je obrnilo nazaj in naša »tranzicija«, ki še vedno traja, je samo

proces razlastnitvenja večine strani manjšine. Ime tega procesa je neoliberalizem. Ki je danes v krizi, za katero krivi virus, čeprav je virus samo posledica grabljivosti, pohlepa, pokvarjenosti, neumnosti, patoloških, kot je napisal Tomaž Mastnak, a dodati bi morali tudi psihopatoloških nagnjenj in kriminalnosti vladajočih posameznikov in skupin. Ki v normalno delujoči državi ne bi bili primerni niti za delo čistilke v šoli, ker čistilka v šoli mora prinesiti potrdilo o nekaznovanju, da bi dobila to delo.

Kakšna je stopnja revščine?

Pri nas si lahko predsednik vlade, minister, državni sekretar, ali poslanec in ponosni lastnik pretekle in bodoče zaporniške kartoteke. Kar je povsem možno, ker je delavstvo razbito, atomizirano z varčevalnimi ukrepi, prekarijacija, spremembami delovne zakonodaje na škodo delavcev, z uničevanjem javnih dobrin in z uničevanjem in razprodajo gospodarskih sistemov. Zato pa raste revščina. Podatki Andrago-

škega centra Slovenije za konec leta 2019 kažejo, da je bilo v Sloveniji 897.200 delo aktivnih oseb. Bez izobrazbe jih je bilo 11.337 (0,7 %), z nedokončano osnovno šolo 104.219 (6,3%), z osnovno šolo 433.910 (26,1%), s končano srednjo šolo 899.341 (54,1%), z višjo šolo 84.044 (5,1%), visoko izobraženih pa je bilo 131.018 (7,9%). Stopnja revščine je v Sloveniji uradno določena pri 60 odstotkih povprečnega dohodka v državi. V analizi o revščini v Sloveniji Tanja Pirnat navaja, da je porast revnih višji od 30 odstotkov samo v letih med 2009 in 2014. Takrat je pod pragom revščine živelo približno 290.000 ljudi.

Globina revščine

Anita Ogulin, predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana: »Statistika kaže popolnoma nerealno sliko. Zelo ranljivih je v tem trenutku med 30 in 40 odstotkov Slovencev.« Zanje je boljši pokazatelj globina revščine. Globina revščine pokaže koliko sredstev osebe pod pragom revščine potrebujejo, da bi se dvignile nad ta prag. V Sloveniji je lani globina revščine znašala 22 odstotkov. To pomeni, da je povprečni dohodek revnih za 22 odstotkov nižji od praga tveganja revščine. Ker znaša prag revščine v Sloveniji 596 evrov, ima 50 odstotkov revnih mesečni dohodek nižji od 465 evrov, 50 odstotkov pa dohodek višji od 465 evrov in nižjega od 596 evrov. Izhoda iz revščine ni, ta postaja vse bolj dolgoročna. Martina Trobec z inštituta za socialno varnost: »Pri revščini je najhujša brezizhodnost, kjer padeš v neki krog, v katerem se ti zdi nesmisleno in ne vidiš nobene poti naprej.« In dodaja: »Zaradi socialne reforme in ciljne usmerjenosti socialnih prejemkov se je ves spodnji srednji sloj premaknil proti nižjim slojem. In če kdo, potem je ta srednji sloj plačal ceno krize.« Tako je cela družba postala družba ene knjige. Pa ni pomembno ali je to Mein Kampf ali Doktrina fašizma, ali Maova Rdeča knjiga, ki jo berejo v Gorenju. Na primer: »Imamo ljudski demokratični režim pod vodstvom delovnega razreda, ki je utemeljen na zavezništvu med delavci in kmeti.« Ali: »Brati preveč knjig je škodljivo.«

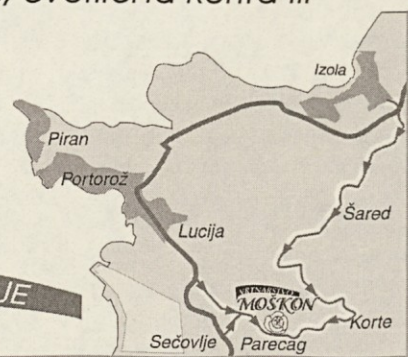

Parecag 31, tel.: 05 672 20 10

VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za parke, vrtove, cvetlična korita ...

SADIKE:
pelargonij,
verben, daliet,
enoletnic

35 LET TRADICIJE

MANDRAČ je tednik Izolanov

Naslov: Veliki trg 1, 6310 Izola, TRR: 1010 0002 9046 354
tel. 040 211 434

elektronski naslov: <http://www.mandrac.si>;

email: urednistvo@mandrac.si

Odgovorni urednik: Aljoša Mislej

Uredništvo: Aljoša Mislej, Drago Mislej, Davorin Marc, Primož Mislej (foto)

tehnični urednik: Davorin Marc email: sektor.tehnika@mandrac.si

Tednik izhaja v nakladi 2000 izvodov, cena 1,50 EUR. / Četletna naročnina: 18 EURO.

Založnik: GRAFFIT LINE d.o.o., Izola; tel. tel. 040 211 434 / Prelom: Graffit Line

Vpis v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS, pod zaporedno številko 522.

Gospodarstvo se vrača z dopusta

Vlada je v torek nenapovedano napovedala zagon nekaterih kulturnih ustanov, s ponedeljkom pa se na »jedilnik« vračajo frizerski in kozmetičarski saloni, a tudi gostinski lokali (a le tisti, ki imajo teraso), čevljarji, dimnikarji in še nekateri.

Po mesecu in pol dolgi karanteni se država počasi vrača v normalo. Konec tedna smo že zasledili odprte kioske s sladoledi ter prve table, ki so sprehajalce vabili na »kavo za s sabo«. Kot strela z jasnega pa je prišla vest, da so od srede lahko odprte tudi knjižnice, galerije in muzeji.

Morda je Vlada uslišala zahteve po ponovnem odprtju kulture, saj se je marsikdo na glas spraševal, v čem so muzeji, galerije in knjižnice bolj nevarni za prenos virusa, kot pa frizerski in kozmetičarski saloni, za katere je napovedano, da bodo lahko ponovno začeli sprejemati stranke od ponedeljka. Ponedeljek je tudi datum, ko je napovedan zagon še nekaterih drugih dejavnosti, predvsem storitvene dejavnosti, na primer čevljarji, ključavničarji, urarji in zlatarji. Vrata svojih obrti bodo lahko ponovno odprli fotografi, gostinski lokali pa se bodo morali omejiti na delo na terasah. Že od včeraj pa je sproščeno tudi delo dimnikarjev in nepremičninskih posrednikov.

Starejši v trgovine tudi popoldan

Odmevnejši je ukrep, ki starejšim od 65 let in ranljivim skupinam, ki so doslej lahko obiskale trgovine le od 8. do 10. ure zjutraj, ponovno dovoljuje nakupe v preostanku obratovalnega časa trgovin. Kljub temu pa je termin med 8. in 10. uro še vedno namenjen izključno njim. Zanimivo pa je, da bodo v izogib gneče po prvomajskih praznikih živilske trgovine lahko odprte tudi v nedeljo.

Življenje v državi se bo tako počasi začelo vračati v normalo, čeprav so omejitve o gibanju izven svoje občine še vedno v veljavi.

Ni pa še povsem jasno, ali se bodo tudi te omejitve v naslednjih dneh ali tednih sprostile, ali pa bodo morda omejitve gibanja le razširili na območje Upravne enote (teh imamo v Sloveniji 58), oziroma regije ali pokrajine.

Zaenkrat si je tako skoraj lažje predstavljati, da bodo prej odprli državne meje s Hrvaško, kot pa novonastale meje znotraj države. Po

Zadnja novica

Na Mandraču zaključujemo ureadništvo ravno v času, ko Vlada sprejema nove odločitve o ukrepih. Zadnja novica je, da se z današnjim dnevom odpravlja omejitev gibanja med občinami. Ne pa tudi javna zbiranja, zato piknikov še ne bo.

poročanju RTV Slovenije ima namreč kar 110.000 Slovencev v lasti nepremičnino na Hrvaškem, po besedah notranjega ministra Aleša Hojsa pa je veliko odvisno od odločitve Hrvaške glede pretoka. To daje občutek, da so se na naši strani že odločili, da bo pretok gostov iz Slovenije na Hrvaško sproščen. Veliko težje pa je pričakovati, da se bo podobno sprostila meja z Italijo, kjer se še vedno borijo z ukrojitvijo virusa, kar bo močno vplivalo na potek turistične sezone pri nas. Govora je tudi, da naj bi za goste iz Italije bil potreben hiter test za Covid 19 ob prehodu meje, v vsakem primeru pa naj ne bi prihajalo do diskriminacij zaradi potnega lista. Glede na to, da smo zadnje tedne pričeli diskriminacij že zaradi »napačne« avtomobilske tablice, si je to težko predstavljati.

AM

MKI se odpira, a ne čisto

Spoštovane obiskovalke, obiskovalci, obveščamo vas, da bomo Mestno knjižnico Izola odprli v **ponedeljek, 4.5.2020**, in sicer v **omejenem obsegu** z zaželenim **predhodnim naročilom knjig**. Knjižnica bo delovala v skladu z varnostnimi ukrepi, odprta bo od **ponedeljka do petka, od 10. do 17. ure**.

Obiskovalci bodo gradivo vračali na vhodu v čitalnico ali preko knjižgomata, izposodili pa si ga bodo lahko v veži glavnega vhoda v knjižnico. Pri tem bo potrebno upoštevati varnostno razdaljo.

Obiskovalcem vstop v knjižnico do nadaljnjega ne bo omogočen. Do polic bodo dostopali samo knjižničarji in varno predajali gradivo. Pričakovati je tudi čakanje na gradivo, ki bo moralo odležati v karanteni, zato že sedaj prosimo obiskovalce za potrpežljivost in razumevanje. Upoštevanje vseh previdnostnih ukrepov za zavezitev širjenja virusa SARS-CoV-2 je potrebno tudi s strani obiskovalcev /zaščitna maska, razkuževanje rok/.

Uporaba čitalnice in Središče za samostojno učenje do nadaljnjega nista omogočeni. Gradiva Središča za samostojno učenje so na voljo na daljavo.

Gradivo lahko predhodno naročite preko telefona 05/663 12 84 oziroma 031 369 283 ali e-pošte: knjiznica.izola@guest.arnes.si

Še vedno so na voljo vse možnosti za izposajo e-knjig in dostop do podatkovnih baz, objavljenih na naši spletni strani: www.izo.sik.si

Vse dobro,

kolektiv Mestne knjižnice Izola in Marina Hrs, direktorica Mestne knjižnice Izola

Insula iz digitalnega nazaj v analogno

**Spoštovani prijatelji
Galerije Insula!**

Zahvaljujemo se vam, da nas spremljate na naši FB strani Galerija Insula Izola, kjer dnevno objavljamo. Žal ne sodimo med kreativno industrijo, ki bi lahko svojo dejavnost povsem prenesla v virtualni svet.

Neposreden stik z umetniškim likovnim delom je pomemben segment razumevanja in doživetja le tega.

Pomagajmo si med seboj

V Mandraču se zavedamo, da sedanja situacija ni ugodna za nobene obrtnika, podjetnika ali samozaposlenega, pa naj bo umetnik ali karkoli drugega. Vsak na svoj način trpi posledice tega izrednega stanja. Tudi Mandrač ni izjema, saj je večina trafik, kjer prodajajo naš tednik zaprta in tako pridemo težje do kupcev in bralcev. To pa seveda ne pomeni, da ne moremo tudi mi kaj prispevati za skupno premagovanje težav.

Zato vsem tistim izolskim obrtnikom, podjetnikom ali samozaposlenim, ki v tem obdobju ne morejo po običajnih poteh prodajati svojih izdelkov, bi jih pa lahko po spletu ali na domu, do konca teh razmer ponujamo **BREZPLAČNO OGLAŠEVANJE** njihovih izdelkov in poti za njihovo prodajo in dobavo.

Velikost oglasa je omejena na 5 cm višine v dveh stolpcih, oglasi so črno beli, prednost pa bomo dali izdelkom, ki so kakorkoli vezani na Izolo, Istro in tradicijo naših krajev.

Za dodatne informacije pokličite na tel. 040 211 494.

Kot da na morju ni omejitev

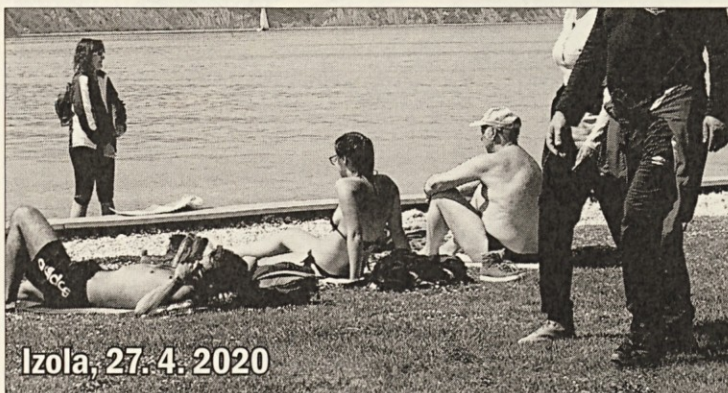
Če se bodo nekateri naši sodržavljeni ob odpiranju »turističnih meja« v sosednji državi obnašali tako, kot se obnašajo v slovenski Istri, potem se lahko kar pripravimo na poročila o sporih in zapletih z domačini iz Istre, Dalmacije in otokov. Nekateri so prepričani, da je bližina morja »virus free.«

Čeprav se je na prvi pogled zdelo, da naval izolirancev s kontinenta v začetku tega prazničnega tedna ni bil tako hud, kot so mnogi pričakovali, pa poročila policistov niso tako vzpodbudna. Občinske meje res niso nepredušno zaprte, dovoljenja za obisk vikendov ali počitniških stanovanj pa je marsikoga pripeljalo v naše kraje. Večino sicer z zavedanjem, da varovalni ukrepi veljajo, veliko, predvsem mladih, pa je prišlo enostavno »na morje.«

Gremo na morje!

Dogodek je sicer samo delno umeščen v našo občino, a je simptomatičen za način obnašanja nekaterih v času koronavi-rusnih omejitev. Malo po polnoči so policisti v Luciji zaustavili 18-letnega voznika osebnega avtomobila, doma iz Radovljice, ki je v postopku odklonil preizkus alkoholiziranosti. Začasno so mu odvzeli vozniško dovoljenje in mu prepovedali nadaljnjo vožnjo. Okoli 02.30 so v Luciji ponovno opazili isto vozilo, voznik pa na znake policistov ni ustavil temveč je pobegnil s kraja.

Prazno vozilo so policisti kasneje izsledili na Belvederju nad Izolo, ga zasegli, zoper 18-letnika pa sledi obdolžilni predlog zaradi storitve več cestno-prometnih prekrškov. Zoper voznika in ostale 3 potnike, ki so se ob prvem postopku nahajali v vozilu sledi še prijava na ZIRS, zaradi kršenja vladnega odloka, saj so se vsi neupravičeno nahajali zunaj občine svojega prebivališča.

Podobno je bilo tudi na nekaterih delih obale, ki so ponekod že dajali videz turistične sezone. Med domačine v spomladanskih oblačilih, ki večinoma spoštujejo varstvene ukrepe, so že prišli prvi kopalci, ki so svoja gola telesa nastavljali aprilskemu soncu, kot da je mesec julij in kot da v državi in svetu ni od lani nič novega, drugečnega.

Policisti in redarji seveda niso hodili po mestu in legitimirali ljudi, da vidijo ali so upravičeno prišli čez občinsko mejo, razen takrat, ko so ti vidno kršili navodila o obnašanju ali pa red in mir.

Ukrepi za ljudi ostajajo

Čeprav je vlada sprejela nekaj olajšav v zvezi z delovanjem gostinskih lokalov pa ostaja v veljavi odlok, ki prepoveduje zbiranje na javnih krajih. Kot so napovedali na policiji, bodo spoštovanje prepovedi preverjali tudi pred in med prvomajskimi prazniki. Prirejanje piknikov v naravi ni dovoljeno, so ob tem pojasnili.

Ostajajo tudi ukrepi v zvezi s prepovedjo zbiranja na javnih krajih, kar pomeni, da prirejanje piknikov v naravi ni dovoljeno pa tudi plaže niso javni parki ali sprehajalna površina, kjer bi bilo dovoljeno prirejanje piknikov. Seveda pa je sprehajanje, ob upoštevanju varne razdalje, dovoljeno, so zapisali na Policiji v nasvetih državljanom.

Brez zavor

Izolacija in ukrepi ob koronavirusu seveda obremenjujejo posameznika, zato je moč opaziti povečano stopnjo vinjenih in drugače »potolaženih« posameznikov. Nekateri to počnejo doma oziroma pri prijateljih, zelo priročne pa so bile v zadnjem času tudi prazne terase gostinskih lokalov.

Za bližino brez dotika

V času, ko nas je virus naučil, da moramo ostati doma, nas je po drugi strani kot ljudi še bolj povezal. V teh dneh je morda najhuje tistim, ki ne morejo in ne smejo imeti obiskov svojcev – varovancem domov upokojencev. Ti svoje domače lahko vidijo in slišijo le preko telefona. A slika in zvok ekrana nista vrhunska, zato je Lions klub Izola-Isola Domu upokojencev Izola doniral tri tablične računalnike in pripadajoče zvočnike, ki bodo bližino brez dotika naredili bolj prijazno. Tri donirane androidne tablice imajo zaslon na dotik, so dimenzije 20,3 cm, imajo vgrajeno sprednjo in zadnjo kamero ter integriran mikrofoni. Za boljšo zvočno izkušnjo pa smo jim dodali »modrozob« prenosni zvočnik. Na tablice smo namestili programsko rešitev Skype, ki omogoča video klice med stanovalci in njihovimi svojci. Uporaba tablic je, pravi naš član Nelson Šorgo, ki je vso tehnologijo skrbno uredil in pripravil, enostavna, predali smo jih že pripravljene za uporabo. Ob dotiku na ekran se že izpišejo natančna navodila. Nikoli pa niso nikjer zapisana navodila za srčnost. In v Domu upokojencev Izola je srčnost doma. Izolani smo vsem zaposlenim neizmerno hvaležni za to, da skrbijo za naše svojce, posebej zdaj, v teh manj prijaznih in za vse nas novih časih. Zato smo člani Lions kluba Izola-Isola darilo, ki smo ga predali tik pred prvomajskimi prazniki, 29. aprila 2020, dodali še 107 rdečih nageljnov za 107 zaposlenih.

Lions klub Izola

Še večji problem nastane, ko se tako razbremenjeni posamezniki odpravijo na cesto z avtomobilom ali drugim prevoznim sredstvom.

Samo med vikendom in ob nesrečah so policisti našli lepo število vinjenih ali zadetih voznikov. V Piranu je 52-letna ženska od zadaj trčila v drugega voznika, tega je odbilo še v tretjega, povzročiteljci pa je alkotest pokazal rezultat 0,58 mg/l. Traktorist, ki se je pri Razdrtem zaletel v policijski avto je napihal kar 1,36 mg/l.

V Materiji je možakar napihal 0,71 mg/l, pri Sežani je ženska ob 22.50 zadela v srno in poškodovala vozilo, alkotest pa je pokazal rezultat 0,63 mg/l. V Izoli je voznik osebnega avtomobila napihal 0,20 mg/l, zato pa je bil pozitiven hitri test za ugotavljanje simptomov vožnje pod vplivom mamil.

Brez kresov

Tudi kurjenju kresov se bo treba letos odpovedati, saj je od 20. marca za celotno državo razglašena velika požarna ogroženost.

Izolska levica vedno bolj v opoziciji

V petek, 24. aprila 2020 se je končala dopisna seja Občinskega sveta Občine Izola, ki jo je sklicalo šest svetnikov (Izolani, Izola prihodnosti in Levica), saj so prepričani, da je Občinski svet na prejšnji dopisni seji brez potrebe odločal tudi o stvareh, o katerih sploh niso razpravljali. Koalicija je strnila vrste in njihovo pobudo složno zavrnila.

V petek ob 12. uri se je zaključila dopisna seja občinskega sveta Občine Izola, ki jo je v dogovoru s šestimi občinskimi svetniki sklical župan Danilo Markočič. Vseh 23 članov občinskega sveta se je s sklicem seje strinjalo in so se tudi izjasnili, da so prisotni na seji.

Predlog sklepa šestih občinskih svetnikov, da se razveljavi večina sklepov prejšnje dopisne seje občinskega sveta je bil zavrjen, saj je za tak sklep glasovalo le 6 predlagateljev, 17 občinskih svetnikov pa je sklep zavrnilo. Vsi sklepi prejšnje dopisne seje občinskega sveta Občine Izola torej ostajajo veljavni.

Glede na to, da so svetniki zavrnilo sklep pod prvo točko dnevnega reda 3. dopisne seje, ostajajo v veljavi vsi sprejeti sklepi iz 2. dopisne seje, torej tudi že sprejeti sklep o interventnih ukrepih zaradi nalezljive bolezni Covid - 19, ki se ga že izvršuje.

Župan Občine Izola Danilo Markočič je ugotovil, da je seja zaključena in v skladu s poslovnikom razglasil izide glasovanja. **SZJ**

	1. glasovanje	2. glasovanje	3. glasovanje	4. glasovanje	5. glasovanje
Leonid Danilović					
Nataša Čerin					
Marko Treskavica					
Gasper Čehovin					
Dušan Ambrož					
Jasna Istenič					
Vlado Marič					
Lilijana Laganis					
Katica Guzič					
Dario Madžarevič					
Sara Rutar					
Leopold Žolgar					
Manca Vadrjal					
Bogdan Gerk					
Enzo Scotto Di Minico					
Agnesa Babič					
Evgenij Komljanec					
Mojca Ferle					
Vasilij Žbogar					
Romina Kralj					
Katja Flego					
Aleksej Skok					
Valdi Morato					

Za razliko od predhodne dopisne seje, na kateri so posamezni svetniki vendarle glasovali tudi proti predlogom župana ali se glasovanja vzdržali pa so tokrat očitno strnili vrste in soglasno nasprotovali predlogu sklepa o razveljavitvi sprejetih sklepov prejšnje seje. Menda jih je k temu najbolj pritegnila obljuba župana, da bo nekoliko počakal z realizacijo sklepa o zamenjavi zemljišč z Agrario, kaj to pomeni ob dejstvu, da je bil sklep že sprejet, pa bomo videli.

Tudi to se zgodi

Tudi zasedanje tržaškega občinskega sveta je bilo zgodovinsko, ker je prvič potekalo preko videokonference, za nameček pa še ob tako pomembni priložnosti, kot je glasovanje o proračunu. Prav začetek seje pa ni bil prav nič slovesen, saj je tik pred poimenskim ugotavljanjem števila navzočih svetnike in župana presenetila glasna kletvica.

Vodja svetniške skupine Gibanja 5 zvezd Elena Danielis je namreč zakričala na nekoga, ki jo je motil med pomembno video konferenco, nakar je izustila do Marije nič kaj prijazen vzklik. Ostali svetniki so osupli, nekaterim je šlo na smeh, drugi so se prišli za glavo. Svetnica Danielis se je opravičila, ultra katoliški svetnik skupine Fratelli d'Italia pa jo je pozval, naj se udari po prsih in pokori devici Mariji.

Ostali smo v kameni dobi

Občina Izola je v slabem mesecu imela dve dopisni seji Občinskega sveta, ki so sicer namenjene sprejemanju posebej nujnih sklepov, ko organiziranje redne seje ni mogoče, obakrat pa je bilo vodstvo občine pozvano, naj organizira izvedbo seje preko videokonference. Na ta način bi namreč omogočili vsaj razpravo o predlogih sklepov, ki na dopisni seji ni mogoča. Občinska uprava je imela kup pomislekov v zvezi z organizacijo videokonference, glavni je bil seveda ta, da takšna izvedba seje ni določena v Poslovniku Občinskega sveta, kar je res, vendar so se v istem položaju znašle vse slovenske občine, ki pa jim je Skupnost občin Slovenije marca ponudila tehnične rešitve za izvedbo seje, dolgoletni predsednik Skupnosti, Robert Smerdelj pa je na ta način tudi sklical sejo občinskega sveta Občine Pivka na kateri so obravnavali ukrepe v teh posebnih razmerah. Še zahtevnejšo sejo preko videokonference so izvedli v občini Cerkno, kjer so svetniki skoraj 4 ure razpravljali tudi o sprejemu občinskega proračuna, cenah komunalnih storitev in še nekaterih pomembnih odločitvah. Verjetno je bolj malo občin v Sloveniji, ki bi imele v Poslovniku zapisano tudi možnost izvedbe seje preko videokonference, zato so se v Cerknem enostavno predhodno dogovorili, da izvedejo sejo na ta način. Morda je ob pomanjkanju časa za spreminjanje Poslovnika Občinskih svetov primerno rešitev našla Občina Kamnik, kjer je župan najprej predlagal sprejem sklepa s katerim Občinski svet Občine Kamnik, zaradi izrednih razmer v povezavi z epidemijo koronavirusa, potrjuje izvedbo 2. izredne seje preko videokonference. Ob tem so sprejeli še sklepa, da so na videokonferenci lahko prisotni le vabljeni na sejo in da bo glasovanje potekalo javno s poimenskim izrekanjem. Svetniki so te predloge sprejeli, nato pa preko videokonference izvedli sejo na kateri so sprejemali tudi tako pomembne dokumente kot je rebalans proračuna, odmera komunalnega prispevka in podobno.

Skratka, tam, kjer želijo omogočiti sodelovanje občinskih svetnikov v razpravi o predlaganih sklepih, to storijo. Tam, kjer si tega ne želijo pa takšno zasedanje ni mogoče. Neuradno smo izvedeli, da ima izolska občina že dolgo pripravljeno vso tehnično podporo za izvedbo takšne seje, vendar se zanj niso odločili, saj je predlagatelj očitno ustrezalo, da do razprave in poimenskega glasovanja ne pride. In ker spremembe Poslovnika ni mogoče sprejeti na dopisni seji, odločanja na videokonferenci ne bodo organizirali do trenutka, ko teh posebnih pogojev dela ne bo več. Birokracija je v Izoli ponudila roko politiki in tega nas mora biti strah.

Mef

Občinske službe se vračajo v normalo

Župani občin Piran, Izola, Ankaran in Mestne občine Koper so sprejeli odločitev, da se bodo občinske uprave s 4. majem postopoma vrnile v normalno poslovanje, a bo delo zaradi še veljavnih vladnih ukrepov kljub temu potekalo prilagojeno. Zato župani pozivajo naj občanke in občani še naprej svoje zadeve rešujejo po telefonu in elektronski pošti, s postopnim ukinjanjem državnih ukrepov, pa se bo z naslednjim korakom vzpostavilo tudi ponovni osebni stik referentov s strankami.

Za občanke in občane bodo tako znova odprte sprejemne pisarne, za poslovanje bodo veljali vsi znani ukrepi, kot so zaščita obraza z masko ali drugo zaščitno opremo in razkuževanje rok ob vstopu v prostor. Še naprej bo v veljavi ukrep prepovedi druženja in sestankov z več osebami hkrati, v primeru nujnih zadev je pri sestankih z več osebami nujno treba upoštevati varnostno razdaljo.

Parkirišča znova plačljiva

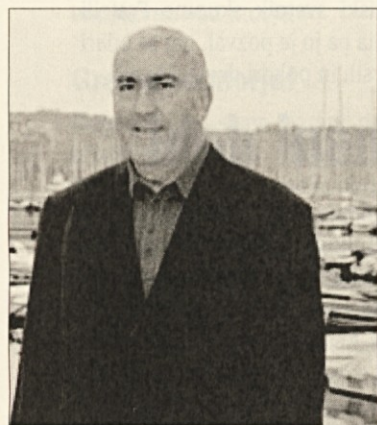
Po prvomajskih praznikih bodo začele delovati tudi javne službe upravljanja s parkirišči, s katerimi se na parkiriščih znova vzpostavlja plačljiv parkirni režim. Za ta ukrep so se istrski župani odločili po zadnji skupščini Združenja mestnih občin Slovenije, na kateri so župani mestnih občin sprejeli dogovor, da bodo parkirišča od 4. maja dalje znova plačljiva.

Koronavirus, teorije zarote, novi red, ...

V dnevih pandemije koronavirusa se je začela nova delitev sveta. Ne na bolne in zdrave, niti ne na priključene in nepriključene, ampak na globaliste in zagovornike teorije zarot. Strah in opozorila pred nastajanjem novega svetovnega reda srečujemo vsak dan tudi med mimoidočimi, ki glasno dvomijo v protivirusne ukrepe in v grožnje, da je Covid 19 res takšna nevarnost za človeštvo.

Ne bi želel polemizirati ne z enimi ne z drugimi, ker bi to bil sizifov posel, saj ne bi prepričal nikogar. Ob pogovorih z ljudmi, ki me prepričujejo, da je **koronavirus pravzaprav izmišljotina** in me opozarjajo na globalno zaroto, ki jo vodijo **politiki, bančniki, ekonomisti, Rockefeller, Morgan, pokojna Richard Nixon in Gerald Ford, še živi Jimmy Carter, Bill Clinton in menda tudi Barack Obama, ter seveda Jeffrey Epstein in George Soros** ter **OZN** in nekatera manj znana združenja svetovnih pomembnežev, sem se spomnil pokojnega **dr. Timija Ečimoviča** iz Medošev. Timi nam je pred leti govoril o **nujnosti oblikovanja enotne svetovne vlade** in pomislil sem, da je morda bil med zagovorniki Novega svetovnega reda. Pa sem po nekaj letih, kar malo v strahu, spet vzel v roke njegovo knjigo o **Univerzalni vzgoji in izobraževanju**, ki jo je založila **Mestna knjižnica Izola**, natisnili pa smo jo v **Mandraču**.

*Prof. dr. Timi Ečimovič je bil doktor okoljskih znanosti in uveljavljeni mednarodni znanstvenik, neodvisni raziskovalec in predavatelj, član Evropske akademije znanosti in umetnosti in nosilec številnih uglednih nazivov. Bil je 4-kratni nominiranec za Nobelovo nagrado za fiziko in prejemnik pomembnega mednarodnega priznanja »Gusi peace prize« za delo na proučevanju klimatskih sprememb in sonaravne prihodnosti človeštva. S soprogo **Marijo** sta živela v Zgornjih Medoših. Bil je imenovan za častnega krajana KS, na občinski ravni pa je prišel do sprejema pri nekdanjem županu.*

V povzetku knjige je dr. Ečimovič zapisal, da sistem klimatskih sprememb lahko povzroči, da se življenjski pogoji spremenijo toliko, da ne bo mogoč obstoj ljudi v biosferi. To se je že dogodilo v preteklosti – ledene dobe itd. Zato je predstavil sistem klimatskih sprememb kot našega skupnega sovražnika ter **trajnostno sonaravno prihodnost človeštva** kot mogočo pot za ohranitev naših zanamcev v biosferi Zemlje. Priporočil je:

- **En planet ena vlada** je prvo priporočilo. To pomeni vse, od Ustave planeta Zemlja, parlamenta in univerzalne svetovne človeške države, ki jo je potrebno predhodno ratificirati, do odpiranja možnosti trajne sonaravne prihodnosti človeške svetovne

- Drugo priporočilo je **nov pristop k urejanju družbenih odnosov ljudi**, ki naj bi upošteval vse dosedanje izkušnje o sožitju ljudi in širše biosfere Zemlje. Med cilji je tudi ustavitev eksplozivne rasti števila ljudi v svetovni skupnosti, ter upoštevanje potrebnih etičnih osnov, spoštovanja med ljudmi, upoštevanje skupnih zakonov, univerzalna vzgoja, izobrazba in vseživljenjsko učenje ter z modrim vladanjem omogočiti našim zanamcem trajnostno sonaravno prihodnost v biosferi planeta zemlja.

- Tretje priporočilo pa govori o **preusmeritvi znanstveno-raziskovalnega dela**, od inovacij na področju sredstev za množično uničevanje ljudi in orožja, ozko naravnanih marketinških, komercialnih, denarno usmerjenih tehnologij k proizvodnji energije, pridobivanju hrane, pitne vode, tehničnih in drugih vsebin v smeri razvoja poznavanja osnovnega okolja – vesolja, narave, in nujno potrebnih vsebin za ostvareitev ciljev evolucije svetovne družbe v trajnostno sonaravno svetovno družbo prihodnosti. Oddahnil sem si. Prijatelj Timi ni bil med ustvarjalci ali simpatizerji globalistične zarote. Njegov svet ni bil namenjen nekaj odstotkom človeštva ampak vsem, ljudem, živalim in rastlinam na planetu zemlja. Dejansko je bil neke vrste utopik, kar me veseli, saj je utopija dežela, kakršno si želi večina človeštva. Žal je ne bomo nikoli dobili ali doživeli.

In ko mi bo naslednji mimoidoči sogovornik govoril o zaroti ali o globalizmu bom odgovoril, da sem pristaš teorije Timija Ečimoviča. Pa naj si jo išče, če ga res tgako zanima, kako gledam na ta svet.

Mef

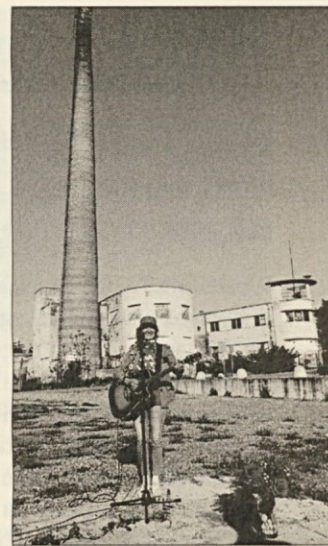
Pesmi za praznik

Na Dan upora proti okupatorju, 27. aprila, je bilo letos drugače. Omejitve, nič srečanj, nič pesmi v živo.... Želela sem vsaj nekaj narediti, da se spomnimo na 79. obletnico OF, pa na 75. obletnico osvoboditve naše Izole, pa na pesmi, ki so vzpodbujale k osvoboditvi domovine

Vzela sem svojo kitaro in že na vsezgodaj, ob 7. zjutraj odšla in sama zapela pesem na **Trgu padlih**, kjer so dan prej položili vence k spomeniku. Neverjetno, odprla so se vrata in okna in sosedje so mahali in ploskali v pozdrav! Še posebej se moram zahvaliti osebi, ki je bila takrat tam s psičkom in je to posnela. Šlo je na FB in "Bella ciao" je iz Izole bliskovito zaokrožila, saj si jo je do sedaj ogledalo skoraj **40.000 gledalcev!**

Odšla sem tudi na **Belvedere** (Jagodje - Dobrava) in ob spomeniku zapela še eno pesem v spomin vsem žrtvam NOB. Tudi to je posnel sosed in je "zaokrožilo" v živo... Še na **Barede** sem odšla....in nad našo Izolo zapela himno " Vstajenje Primorske. " Tudi na ploščadi pred tovarno **Arrigoni**, ki je svoj čas gradila zgodovino ribištva in predelave rib, sem zapela pesmi v počastitev praznika. Delček tega trenutka je bilo potem uporabljeno tudi za **izolsko proslavo, ki jo je vizualno preko spleta pripravil in predvajal Center za kulturo, šport in prireditve Izola**. Hvala njim in hvala vsem, ki ste me vzpodbujali in prepevali z mano.

Marjetka Popovsk

ZGODOVINO DELAJO ZGODBE

RUBRIKA ZANIMIVIH ZGODB IZ ŽIVLJENJA NAŠEGA MESTA

Case operaie (Delavske hiše)

V obdobju zgodnjega, takrat še dokaj obvladljivega kapitalističnega ustroja družbe je **izolska socialistična stranka 24. aprila 1907 ustanovila Kmetijsko pomorsko delavsko banko** (v izvirniku Banco agricolo marittimo operaio). **1. maja 1908** so spodbudili tudi delavsko gibanje, ki se je konec leta vzpostavilo kot **Združenje delavcev in delavk**. Na pobudo omenjene banke so septembra leta 1909 ustanovili komite za izgradnjo večjega števila vrstnih hiš, ki bi izolskim delavcem nudile sodobna in ne predraga bivališča.

Zgrajene so bile med glavno mestno vpadnico in železniško postajo, v današnjih **Brkinski ulici in Ulici svobode**. Prve hiše so bile predane v uporabo že **19. maja 1910 - pred 90 leti**. Postavljene so bile v treh nizih po 17 izmenično pritličnih in enonadstropnih hiš v pravilnem zaporedju. Parcele so bile majhne, a je bilo pred vsako hišo nekaj prostora za majhno ograjeno dvorišče z okrasnimi rastlinami, za hišo pa majhen vrt. Ob hišah je bil vzdolž širokih ulic na obeh straneh postavljen pločnik in javna razsvetljava. Naselje so imenovali **Case operaie (Delavske hiše)**.

V okolici takrat še ni bilo videti tovrstnih gradenj, najbližje je bilo naselje delavskih hiš, ki so ga bratje **Cosulich** v istem obdobju zgradili v **Monfalconu (Tržiču)** za potrebe na novo postavljene ladjedelnice. Večino teh izolskih hišk lahko še danes vidimo, vendar večino v nekoliko prenovljeni obliki.

(Srečko Gombač)

PROSLAVA V POČASTITEV 1. MAJA PRAZNIKA DELA

IZOLA/ISOLA, 30. APRILA 2020 — MANDRAČ - TEDNIK IZOLANOV

SLAVNOSTNI GOVORNIK DAMJAN VOLF

Spoštovani aktivni državljani in državljanke,
V **Obalni sindikalni organizaciji – KS 90**, ki letos praznuje že 30 let obstoja, imamo močno in dolgo tradicijo organiziranja praznovanja praznika dela, saj vse od ustanovitve naprej na vsak predvečer praznika dela (najprej na **Socerbu**, nato v **San Simonu**, sedaj pa že več kot desetletje na **Markovcu**) poskrbimo, da zagorijo kresovi. V opomin in spomin na BOJ delavcev v Chicagu davnega leta 1886, ki je terjal tudi smrtne žrtve, saj so pod streli kapitalistične države padli pogumni delavci, ki so se solidarno, enotno in predvsem odločno potegovali za boljše delovne razmere, višje mezde in krajši delovni čas.

Prav načela solidarnosti, enotnosti in odločnosti so tista, ki povzročajo največje težave sistemu, ki ga nismo izbrali mi, ampak je on izbral nas. Slovenci smo bili v preteklosti že zelo enotni in odločni, a ne pri tem, kaj želimo z državo. Dopustili smo divjo privatizacijo in tajkunizacijo ter strankarski sistem, ki nam vedno znova ugrabi državo in povzroča delitve, namesto, da bi gradil mostove. Smo daleč od razmišljanja, da bi morala biti politika v funkciji dobrobiti vseh državljanov, ampak je le ta stvar strankarske in lastne koristi.

Ko se je sistem, ki temelji na izkoriščanju, razslojevanju, korupciji in sistemskem ustvarjanju revežev vsako leto vse od leta 2014 soočal z rekordnimi dobički, so bili za to nagrajeni le tisti, ki spadajo v ožji krog najbolj vplivnih v državi, medtem ko se je pozabilo na slovenskega delavca, ki je izključno z lastnim delom ustvarjal vso to gospodarsko rast. Sistem je vedno s pomočjo države iskal in tudi dobil uspešne načine za **cenejšo in bolj fleksibilno delovno silo** (prekarnost, ekonomske migrante) in sledil le primarnemu cilju – plemenitju kapitala, medtem ko sta se revščina in socialna izključenost vedno bolj zažirala v mikropore slovenske družbe. Kapitalizem v tristo letih, razen v obdobju med 1914 in 1970, poraja vse večjo neenakost, ker je donos na kapital večji od gospodarske rasti. Hitrejša rast donosa kapitala od dohodkov dela pa vodi k temu, da so lastniki kapitala vse bogatejši, tisti, ki živijo od dela, pa vse revnejši. Odstotek najbogatejših si lasti toliko premoženja kot 6,9 milijarde ljudi.

Ob krizi s koronavirusom država ponovno brezglavo sledi zahtevam kapitala po več milijardnih vložkih za preživetje obstoječega sistema, **pozablja pa se na delavca**, ki je že davnega leta 1886 zahteval boljše delovne razmere, višje mezde in krajši delovni čas. Zaradi preživetja sistema so napadene pred več kot 130 leti izborjene pravice (delovne razmere, delovni čas) in temu je treba odločno reči STOP! V sedanjem času, ko nas napadajo epidemije nestrpnosti, ustrahovanja ter lažnih novic, moramo odgovoriti z epidemijo solidarnosti, enotnosti in odločnosti, saj nam je dana možnosti in priložnosti, da naredimo družbo bolj človeško in delo bolj cenjeno in spoštovano! V Obalni sindikalni organizaciji – KS 90 smo proti kakršnemu koli poslovnemu modelu, ki ne bo na prvo mesto pred interesi kapitala končno postavil človeka! Zato pozivamo vse aktivne in do danes neaktivne, da zaradi prepovedi množičnega zbiranja ob mednarodnem prazniku dela letos na predvečer praznika dela, dne 30.4.2020 ob 20:30, ko običajno udeleženci pohoda simbolično z baklami prižgejo kres na Markovcu, poslušajo himno delavskega gibanja »internacionalo« ter s tem prižgejo močan ogenj v svojem srcu, ki bo gorel še dolgo. Prav tako pozivamo vse, da si v teh časih, ko smo doma več kot običajno, ogledajo filme s tematiko delavskega gibanja, saj sta v resnici le dva pristopa do življenja; lahko si žrtev ali pa pogumni borec. Vsak se mora sam odločiti ali želi delovati ali pa se le odzivati.

ŽIVEL prvi in drugi maj in z njim vsi, ki ste željni sprememb. Prižgite ogenj v svojih srcih, sprožimo epidemijo sprememb, katerih posledica bo ta, da se delu vrne čast in oblast in pošlje sistem, ki temelji na izkoriščanju, razslojevanju, korupciji in sistemskem ustvarjanju revežev, v preteklost. Postavimo človeka na prvo mesto!

Damjan VOLF l. r. generalni sekretar
Obalne sindikalne organizacije – KS 90

PRVOMAJSKA BUDNICA

PIHALNI ORKESTER IZOLA

Spoštovane Izolanke in Izolani, bralci Mandrača, dovolite da vam v imenu Pihalnega orkestra Izola najprej čestitam ob Prazniku dela. To je praznik s katerim je naš orkester tesno povezan že vrsto let. To je praznik, ki nas zbudi ob šestih zjutraj, nas zbere v Parku padlih in nas pospremi po celi izolski občini.

Tudi letos smo do zadnjega upali, da bomo lahko opravili to naše častno poslanstvo in zaigrali budnico v počastitev tega pomembnega praznika, vendar smo se morali pred štirinajstimi dnevi odločiti, da budnice v tradicionalni izvedbi pač ne bo. Ker pa se nismo kar vdali smo se odločili, da bo letos budnica analogno - digitalna. To pomeni, da sicer ne bomo korakali, kot običajno, vseeno pa bomo igrali. Namreč, v sodelovanju s **Centrom za kulturo, šport in prireditve** smo se dogovorili, da zberem vse naše posnetke koračnic z živih nastopov, na Občini pa so se dogovorili z **izolskimi in kortežanskimi gasilci**, ki bodo vozili vsak po svojem delu občine in predvajali posnetke teh naših koračnic. Zanimivo je, da smo nekaj dni kasneje dobili poziv Javnega sklada za ljubiteljsko kulturo in Zveze godb, naj se organiziramo na naš način, kar pomeni, da smo bili morda celo pobudniki take vrste budnice.

Moram povedati, da smo pred leti štartali v starem mestu, vendar so posamezniki imeli pripombe, da je Izola turistično, spalno mesto, pa tudi v Jagodju nas je neka gospa enkrat tako nakričala, zato smo zdaj spremenili pot budnice. Začnemo sicer ob 6.20 na Trgu padlih in pri Domu upoko-jencev, potem pa gremo v Korte, kjer nas malo pred sedmo že pričakajo z obloženimi mizami, od tam gremo nazaj, preko Malije, Ceter, Šareda in Baredov v dolino, kjer se ljudje očitno kasneje zbujaajo in so takrat že veseli, ko zaigramo v Livadah, Jagodju in starem mestu. Letos bodo namesto nas to pot opravili **prostovoljni gasilci Izole in Kort**.

Za budnico seveda igramo predvsem koračnice. Mi imamo navado, da na vsakem našem koncertu odigramo vsaj eno ali dve koračnici naših, slovenskih avtorjev, za budnico pa jih odigramo tam okrog dvajset. Včasih smo igrali tudi Internacionalo, zdaj pa ne gre brez **Komandanta Staneta in Zlatoroga** in slišali ju boste tudi jutri.

Mirko Orlač, dirigent

V času, ko moramo še bolj poskrbeti za lastno zdravje in zdravje svojih sodelavcev ter najbližjih, so se v Obalnih lekarnah Koper odločili, da nam v skrbi za preprečevanja širjenja okužbe s SARS-CoV-2 namenijo razkužila za roke in respiratorne maske. V imenu celotnega kolektiva Zdravstvenega doma Izola, se iskreno zahvaljujemo Obalnim lekarnam Koper, za donacijo razkužil in mask.

Z leve proti desni: Orfea Gregorovič, vodja Obalne Lekarne Izola, Katja Gombač Aver, direktorica Obalnih Lekarn Koper in v.d. direktorja, Zdravstvenega doma Izola, Evgenij Komljanec.

Na eni prejšnjih strani časopisa smo zapisali, da so člani izolskega Lions kluba Domu upokojencev Izola donirali tri tablične računalnike in pripadajoče zvočnike, ki bodo bližino brez dotika, naredili bolj prijazno. Oskrbovanci doma bodo na ta način lažje tudi po video poti pozdravili domače, ki jih niso obiskali že več kot mesec dni.

PREJELI SMO

V enem od prejšnjih Mandračev smo pisali o tem, da so stanovalci oskrbovanih stanovanj v Livadah, ki so, vsaj po starosti vsi v takoi-menovani ogroženi skupini, ostali brez organizirane varovalne oskrbe. Za maske, rokavice in na začetku tudi za razkužila so morali poskrbeti sami. Kljub temu so v Nepremičninskem skladu pokojninskega in invalidskega zavarovanja ocenili, da naš napis ni objektivni in omenjali celo netočnosti, ki pa jih v uredništvu nikakor nismo zaznali. Njihov odgovor bi lahko mirno zavrnilo a smo ocenili, da nobena informacija v zvezi s temi stanovanji ne more biti odveč, zato objavljamo njihov odgovor v celoti, brez uvodnega PR sporočila.

Oskrbovana stanovanja niso bivalne enote v domu za starejše, kjer so oskrbovanci oskrbovani 24 ur na dan. To so samostojna stanovanja velikosti 36-59 kvadratnih metrov, z opremljeno kuhinjo in kopalnico, ki so arhitekturno prilagojena za gibalno ovirane osebe. Najemniki v oskrbovanih stanovanjih nimajo na voljo stalne medicinske oskrbe, koristijo osebnega zdravnika. V vsakem stanovanju je izvedena predpriprava za klic v sili, ki omogoča uporabniku, da v primeru življenjske ogroženosti dobi ustrezno pomoč. Sklenitev pogodbe za klic v sili ni pogoj za najem oskrbovanega stanovanja.

Najemniki so v različni psihofizični kondiciji, zato nekateri občasno koristijo določene storitve oskrbe (dostava hrane) in pomoči na domu (pomoč pri vsakodnevnih opravilih, vzdrževanje osebne higiene, čiščenje, zdravstvena nega ...). Tako se sami odločijo kaj bodo koristili in od katerega ponudnika (največkrat je to pomoč na domu pod okriljem lokalne skupnosti). Storitve oskrbe in pomoči ter klic v sili so plačljive na vseh lokacijah oskrbovanih stanovanj in ne samo v Izoli. Nepremičninski sklad ne pogojuje obveznega najema mesečnega paketa storitev oskrbe in pomoči, kot nekateri najemodajalci. Dom upokojencev Izola ni želel skleniti pogodbe z Nepremičninskim skladom, ki bi bila podlaga za koriščenje njihovih storitev osnovne in socialne oskrbe.

V skladu z anonimno anketo, ki smo jo izvedli konec leta 2018, je med 60 najemniki oskrbovanih stanovanj v Izoli 5 takšnih, ki občasno koristijo storitev pomoči na domu, in sicer dostavo hrane in čiščenje stanovanja, 3 najemniki so imeli sklenjeno pogodbo za klic v sili.

V delu z naslovom »Sami s koronavirusom«, moramo demantirati nepreverjene in zavajajoče navedbe. 16. 3. 2020 je upravnik pozval pošto, čistilni servis ter hišnika, da je vstop v objekta dopusten le z uporabo rokavic in maske. 18. 3. 2020 so bila na oglašnih deskah izobešena Navodila za preprečevanje širjenja okužbe in navodila v primeru okužbe z novim koronavirusom. V skladu s sprejetim Odlokom o obveznem razkuževanju večstanovanjskih stavb se je takoj pristopilo k razkuževanju, saj za oskrbovana stanovanja skladno z odlokom veljajo povsem enaki ukrepi kot za vse ostale večstanovanjske objekte v državi. Ob tem velja zapisati, da v skladu z veljavnim Stanovanjskim zakonom stroški tovrstnega razkuževanja spadajo med obratovalne stroške, ki jih skladno z zakonskimi in pogodbenimi določili nosijo najemniki stanovanj. V oskrbovanih stanovanjih v Izoli so se slednji dogovorili z upravnikom, da bodo sami izvajali razkuževanje na obeh vhodih, zato jim je upravnik dostavil razkužilno sredstvo. V enem izmed objektov so se nato odločili, da bo razkuževanje v skladu z odlokom izvajal

čistilni servis. 2. 4. 2020 je Nepremičninski sklad v skladu z vladnimi usmeritvami na oglašni deski objektov izobesil tudi obvestilo s priporočilom o začasnem omejevanju zbiranja in druženja v skupnih prostorih.

V zvezi z navedbami **glede zaščitnih mask** pojasnjujemo, da je Nepremičninski sklad 20. 3. 2020 na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter za zdravje in na NIJZ poslal prošnjo za zagotovitev zaščitnih sredstev, predvsem mask, za najemnike v večstanovanjskih objektih z oskrbovanimi stanovanji ter namenski najemniki stanovanj za starejše. **Odgovor je Nepremičninski sklad prejel samo s strani NIJZ, ki je sporočil, da niso pristojni za zagotavljanje zaščitne opreme in priporočil, da naj naši najemniki spremljajo in se ravna v skladu z navodili in priporočili, ki se objavljajo na javen način in se ravna v skladu z napotki pristojnih služb.**

Dodajamo še, da je iz rezultatov ankete o zadovoljstvu z bivanjem v oskrbovanih stanovanjih Izola, ki je bila izvedena konec leta 2018, razvidno, da so **najemniki zelo zadovoljni z bivanjem. To potrjuje tudi dejstvo, da je na prednostni listi za najem trenutno 196 čakajočih prosilcev, največ od vseh lokacij z oskrbovanimi stanovanji v Sloveniji.** V nasprotnem primeru toliko prosilcev ne bi bilo. **Najemnina je cenovno dostopna in**

znaša 6 evrov na kvadratni meter. Tako znaša mesečna najemnina za stanovanje 36 m² z opremljeno kuhinjo in kopalnico, ložo, shrambo in visoko gredo približno 217 EUR, za stanovanje 49 m² 296 EUR in stanovanje 58 m² 347 EUR.

V najemnini niso zajeti stroški, ki jih po dejanski porabi zaračunajo dobavitelji in izvajalci za porabljeno energijo ter vodo, RTV-prispevek, skupni obratovalni stroški hiše, stroški storitev osnovne in socialne oskrbe ter stroški za celodnevno telefonsko nujno pomoč (klic v sili) in morebitni drugi stroški v zvezi z uporabo stanovanja. **Prednost pri najemu imajo občani Izole.** Vse dodatne in podrobnejše informacije v zvezi s pogoji najema so vašim cenjenim bralkam in bralcem na voljo na naši spletni strani www.ns-piz.si. Na Nepremičninskem skladu se zavedamo, da bolezen COVID-19 ter ukrepi za zaježitev njenega širjenja postavljajo pred nas številne vsakodnevne ovire, ki od slehernega v naši družbi zahtevajo dodatne napore in prizadevanja, da bi v spremenjenih okoliščinah lahko delovali in živeli kar se da nemoteno. Predvsem pa je pomembno v teh časih ohraniti strpnost in v javnosti ne ustvarjati napačnega vtisa o stvareh, katerih dejstva prikazujejo drugačno podobo.

S spoštovanjem,

Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.o.o., Mala ulica 5, 1000 Ljubljana

Otroci so dobili status kužkov

Borut Praper, prevajalec, glasbenik, producent, pisatelj in zdaj še gojlec čilijev, se je pred nekaj leti, v iskanju novih pustolovščin v klimatsko ugodnih razmerah, preselil na Kanarske otoke. Pregovorna svoboda otoškega prebivalstva pa je prišla na resno preizkušnjo z izjemno striktnimi ukrepi, ki jih je, tudi zanje, sprejel Madrid.

Dragi očeloša,

nekaj časa ti nisem pisal, ker nisem imel o čem, saj je vsak naslednji dan enak prejšnjemu in se pravzaprav ne dogaja nič – razen seveda raznih vratolomnih pustolovščin razne sorte španskih policij, parapolicij in vojakov, ki vztrajno preganjajo najbolj zakrknjene kriminalce. Tako lokalni časopisi poročajo o ramboidnih akcijah, ko junaki s čolni nadlegujejo posamezne plavalce, ki se jim skrivajo v priobalne votline, nakar morajo naslednji dan, ko se vendarle privlečejo na svetlo, najprej na policijsko postajo po kazen, saj so jih zaskrbljene žene medtem prijavile za pogrešane... S helikopterji pristajajo ob porednih penzionistih, ki se skrivaj smukajo po raznih odročnih puščavskih potkah, da jim zapupajo, da tega ne bi smeli početi ali pa jim dobrohotno napišejo za par sto evrov kazni... Preganjajo osamljene jagre, ki po bližnjem hribovju lačno oprezajo za zajci... In se nato hvalijo s tem, koliko takih zločincev proti človeštvu so ujeli in koliko kazni so napisali. Ljudem je to seveda vedno manj smešno, predvsem tistim trmastim primerkom, ki so jih zaradi ponovnih kršitev na koncu – ne pretiravam – vtaknili v zapor, in to v enem, od v tisku omenjenih primerov, celo za leto dni. Še dobro, da ne živim v glavnem mestu ali v kakem večjem (nekdanj) turističnem kraju, kjer se dogaja večina teh reči. Nas kmetavze, predvsem malo višje v hribcih, pustijo namreč bolj ali manj pri miru in pošteno povedano zaradi mož v modrem (ali onih v kamuflažnih barvah) nisem imel še nobenih težav: vsakič, ko sem ob postapokaliptičnih ekspedicijah do trgovine ali delovnega mesta slučajno naletel nanje, so bili ali precej prijazni ali pa me sploh noben ni nič vprašal.

Drugače sem se v teh tednih bolj ukvarjal z rastlinskim in živalskim kot s človeškim svetom – tudi zato, ker mi je človeški trenutno precej odvratel. Na terasi, kjer mi rasejo rožice in čiliji, sem imel infestacijo gosenic. Vešče so namreč našle luknjo v mreži, ki sva jo z ženo namestila ravno zaradi vzdrževanja socialne distance od zlobnih insektov, pa nama jo je zoprni veter z zahodne strani, kar je tu na jugu Tenerifa skoraj tako katastrofalen dogodek kot trenutna apokalipsa, potrgal. Ker sem bil prelen, da bi mreže takoj zamenjal, so se vešče infiltrirale in na liste mojih preljubih rastlinic izglele jajčeca, iz katerih so se sčasoma izglele posebej nagražne gosenice in napadle najlepšo od mojih rožic ter jo zelo uspešno naglodale. Sicer ne vešče, ne gosenice, ne rastline, in ne naravni ciklusi nimajo nič s trenutno kataklizmo, so pa dobra metafora za ljudi in stvari, ki mi grejo na živce. Za razliko od ljudi lahko gosenice namreč neovirano zatiram in prisegel sem si, da bom zatolkel vsaj njih, če že neštetih drugih neprijetnih dejavnikov okrog sebe ne morem. Zato uporabljam visokotehnološko orožje – UV svetilko in pinceto – če že bojnih strupov ne smem zaradi bio pristopa. Lov na gosenice in predvsem zadoščenje, ko katero od njih zalotim ob nečednih poslih in jo za kazen kar brez dolgovnega postopka izvensodno zadavim ter rešim rožico pred propadom, me te dni še posebej izpolnjuje. Mogoče bi ta občutek moral prevevati tudi Slovenijo, kjer imate trenutno ogromno svinjarije, ki jo je treba pomesti na smetišče zgodovine. Malo višje v bregu imava z ženo nasad čilijev, šele letos sva se zares lotila tega podviga. Po kakem letu študija, raziskav na to temo in poskusov doma na terasi sva lani najela malo zemlje, uredila pokrit vrt in za letošnji posevek pripravila grede. Na srečo sem dejavnost vzgoje čilijev in izdelave omak ravno par tednov pred izrednim stanjem celo prijavil, tako da lahko zdaj vsaj "legalno" hodim zalivat vrt, saj je to torej tudi uradno moj šiht (razen zaradi nujnih nakupov ali službe namreč sploh ne smemo zapuščati stanovanj – pri nas se torej ne hodi na nikakršne sprehode ne znotraj ne zunaj občine). Zadnje dni – kadar bolj proti večeru z avtom po planinci motim fantastičen otoški mir, ki je ob odsotnosti prometa, letal, turistov in ljudi na splošno zdaj zagotovo bolj bukolichen kot vsaj zadnjih petdeset let – opažam vedno večje število kosmatih ušesc, ki skakljajo od enega grmička do drugega. Zajčki, in to nič kaj velikonočni.

Namreč, ker nimajo nobenih naravnih sovražnikov razen ujed in psov ter njihovih lastnikov jagrov (na otoku ni nobenih zveri, niti lisic ne), so zajci na jugu Tenerifa resna nadloga. No, nadloga so seveda, če imaš vrt in nočeš zelenjave gojiti samo zanje, drugače so nadvse luškani. Ampak srčkanost gor ali dol, občutek imam, da se je – odkar so lovce in njihove cucke pred mesecem in pol zaprli v hišni pripor – njihovo število vsaj podvojilo. Ali pa so vsaj postali toliko bolj brezobzirni in objestni v svoji prepričanosti, da se jim ne more zgoditi nič žalega, da se zdaj veliko bolj odkrito podijo naokrog. Na srečo je nasad čilijev popolnoma ograjen in pokrit, kar je tu tako ali tako obvezno zaradi neusmiljenega sonca, neprestanega vetra in brezsrčno požrešnih insektov, ampak se počasi vendarle sprašujem, če ne bo sestradena horda mreže lepega dne kje spodkopala in se šla nažirati na vrt. Zato močno upam in držim pesti, da bodo lovce počasi osvobodili, drugače bo nekontrolirano buhteča populacija podivjanih zajcev požrla vso otoško zelenjavo, pa bomo potem videli, kdo bo vegan in kdo ne. No, zajcem se tu prej ali slej piše slabo: naj si zapomnijo, kako tragedijo bibličnih razsežnosti sem jim preroško napovedal, saj bo po karanteni na Kanarskih otokih brezposelnih in lačnih več, kot pa zajčjih familij.

Od silnega dolgčasa sem se parkrat vprašal tudi, kaj se zdaj dogaja z vsemi živalmi v otoških parkih – v Loro Parku, Jungle Parku in tako naprej. Sicer nisem ravno ljubitelj ali pristaš živalskih cirkusov (čeprav priznam, da so nekateri, predvsem tisti v manj turistično razvpih parkih na Tenerifu, res krasni, na primer predstava s ptiči v Jungle Parku), ampak se mi je pa zdelo, da se mora delo tam vendarle nadaljevati. Gre namreč za vrhunsko trenirane živali in dvomil sem, da so jih lahko trenerji kar poslali na dopust in se šli zapret domov v osamo. No, seveda jih niso: v lokalnem tisku sem potem nekega dne zasledil, da živali in njihovi trenerji predstave vseeno izvajajo naprej, po možnosti vsaj s prenosi prek spleta, pa virus gor ali dol. Pač na daljavo, tako nekako, kot se bodo najbrž naslednjih par let izvajale množične prireditve, tako kulturne kot športne – s fuzbalom vred, kar je za Špance še en grozljivo boleč udarec pod pasom. Stadion, na katerega vidim s terase, zdaj sameva in je videti prekleto žalosten še meni, ki mi za žogobrc res ni niti malo mar.

Na prej prenatrpani obali nenadoma ni nikogar več, saj nihče ne sme na plažo. Tudi ribiči so flote bolj ali manj zasidrili, saj brez gostinske in turistične industrije nimajo za koga loviti. Tako sem končno našel vsaj še eno zelo pozitivno stran pandemije: ribji stalež bo vsaj malo prišel k sebi. V lokalnem tisku se vztrajno govori tudi o tem, da delfini in kiti – ki imajo drugače svojo "kitjo avtocesto" speljano neposredno ob jugu Tenerifa – hodijo nenavadno blizu obale, mogoče špegat, kaj se dogaja z nami in preverjat, če je morda končno napočil njihov čas. V celi Španiji imamo torej še vedno izredno stanje in popolno karanteno... Le otroci so včeraj, po šestih tednih popolnega hišnega pripora, dobili status psov: torej jih lahko zdaj starši kot prej izključno samo one malo bolj kosmate družinske člane peljejo vsaj na krajši sprehod okrog bajte. Tiste, ki nimamo ne dece in ne cuckov, pa kar klinc gleda, saj še vedno ne smemo niti na sprehod. Tudi sredi Atlantika pač še vedno veselo izvajamo madridske ukrepe kljub zdaj že res strastnim kanarskim prizadevanjem, da bi dobili nazaj pravico odločanja o lastnih zadevah in bi počasi vsaj malo omilili zadevo, saj je situacija tu neprimerno boljša kot v Madridu – Kanarskim otokom namreč zdravstveno kaže vsaj tako dobro kot Sloveniji. Pa nič zato, kajti enako drakonski ukrepi kot za resda grozljivo prizadet center, morajo kakopak veljati tudi za regije, ki bi se že zdavnaj morale začeti posvečati nečemu neprimerno pomembnejšemu od pandemije: preživetju po karanteni.

Tvoj prijatelj

Borut

Tudi turizma je včasih preveč

Množični turizem, ki je bil včasih skoncentriran na hotele se je, s spreminjanjem destinacij, preselil tudi v stara mesta in v kulturna središča. V Benetkah, Parizu ali Rovinju so ga bili najprej veseli, zdaj jim je skoraj odveč. Tudi Grožnjan ima to izkušnjo. Se obeta tudi Izoli?

Grožnjan je najbolj znano umetniško mesto v Istri, tisto, ki so ga v drugi polovici prejšnjega stoletja oživljali slovenski likovni umetniki in je kasneje dobilo še pomoč udeležencev različnih poletnih glasbenih akademij ter podobnih kulturniških srečanj. Med tistimi, ki tam živijo že dovolj dolgo, da lahko ocenijo spreminjanje podobe mesteca sta tudi Izolana: Sergio Gobbo in Rok Zelenko.

SERGIO GOBBO

(oblikovalec)

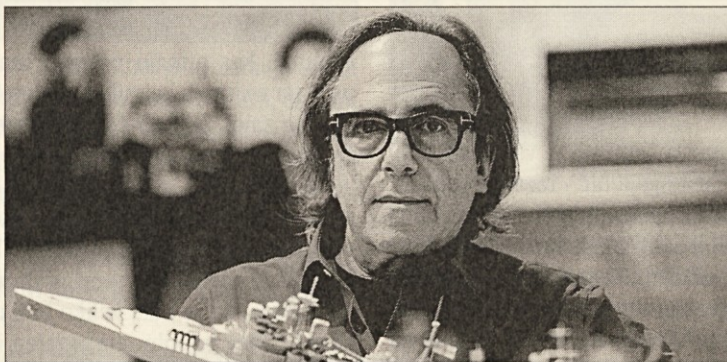
- Kako izoliran si v Grožnjanu?

- Ni tako hudo, ker smo v naravi. Pogosto me v intervjujih vprašajo, zakaj nisem zdaj raje v Izoli, a rad pravim, da sem Izolo prinesel s sabo v Grožnjan. Trenutno pač moram biti tukaj, ker če se vrnem v Slovenijo, moram v karanteno in ko bi prišel nazaj v Grožnjan bi me čakala še ena karantena. In v bistvu je lažje preživeti tukaj, ker smo sredi narave, Grožnjan pa je zdaj, tako kot pozimi, povsem prazen, sicer pa imamo med sezono skoraj toliko turistov kot Benetke, in še celo množico kolesarjev. Danes pa se najde le kakšen posameznik, tu pa tam, ki naredi prekršek in pride sem na sprehod. Hrvaški del Istre se glede ukrepov drži zelo dobro.

- Je morda v Grožnjanu že preveč turistov?

- Ko sem končal svoje obdobje dela z otroki in družbene angažiranosti sem se vrgel v turizem zato, ker sem bil prepričan, da mora turizem kakovostno predstaviti tako nas, kot našo kulturo. To je bila moja dolgoletna borba, pri kateri sem ponekod tudi uspel, še posebej na otokih, v Istri in deloma tudi v Portorožu.

V času, ko so bili vsi hoteli pod istim podjetjem smo lahko naredili unikatno predstavitev. Že takrat smo se poskusili umakniti od masovnega in se poskusili osredotočiti na bolj kakovosten turizem, kar je uspelo zlasti v Istri. Smo pa še vedno preveč zanimivi in lepi, zato imamo ta naval kapitala, tako mafije kot dobrega kapitala, nikogar pa ne zanima moralni turizem. To je tisti turizem, ko nekam prideš, se spočiješ in srečaš ljudi.

Če vzamemo kot primer kolesarski turizem, je ta v osnovi sicer povezan z naravo, a je teh kolesarjev vsekakor preveč. Stara formula Grožnjana, mesta umetnikov, je propadla, ker so umetniki, ki so tukaj imeli hiše, umrli ali se umaknili in zdaj je Grožnjan v krizi. Ima sicer svojo identiteto, a struktura turizma je volčje krdelo. Grožnjan prodajajo marsikje po svetu kot lepo destinacijo in zato prihaja k nam preveč ljudi, ki se sprehajajo, se vozijo naokoli, a finančne koristi od njih ni ravno veliko. Malo vse skupaj rešuje zasebni kapital, ki želi imeti luksuz a ta prav tako tudi ne prinaša veliko več od masovnega turizma. Upam, da bomo s to krizo koronavirusa, s sušo, ki jo imamo zaradi klimatskih sprememb razumeli, da ta svet ni samo naš. Kriza je tudi v samem načinu življenja, jemljem in nič ne dajem. Grožnjan je takšna situacija, ki bi morala biti zelo primerna nekemu novemu turizmu, a nisem prepričan, da bo to uspelo. Še vedno bomo imeli ta naval ljudi, ki bi samo kupovali in prodajali in se zelo malo ozirali na naravo.

- So ljudje, ki so prišli v Grožnjan kot umetniki, prodajali hiše vikendašem?

- Grožnjan je bil del stare Jugoslovanske formule, po kateri so te hiše dobili umetniki, ki naj bi rešili kraj pred propadom. V bistvu je bil za tem trik, namreč, šlo je za lastnino ezulov in v iskanju rešitve, da se ti ne bi vrnili, so našli formulo, ki je rešila Grožnjan, zlasti pa slovenske umetnike, ki so dobili hiše za devdeset let brez plačila, pod pogojem, da imajo postavljeno stalno razstavo. A to je delovalo v času socializma. S prihodom kapitalizma se je začelo tudi zaračunavanje najemnin.

Umetniki, ki so imeli tukaj svojo hišo, so se postarali in le redki imajo otroke, ki nadaljujejo po njihovi poti. Med temi redkimi je Rok Zelenko. Zato je ta forma umetnostnih galerij počasi propadla in zdaj prihaja druga forma. Grožnjan je zanimiv za tiste, ki imajo radi naravo, ki imajo radi mir, ki si želijo hiše in apartmaje in to se zdaj dogaja. A ne vem kam bo pripeljalo. Ali bomo postali spalno naselje, ali pa bo Grožnjan kot takšen preživel. Formula Grožnjan - staro mesto, kot eno redkih, ki je lepo ohranjeno in urejeno, pa bo na koncu, po moje, pretehtalo.

- In boste res postali Benetke, če to še niste?

- Ne bi vedel. Trenutno imamo pizzerije, gostilne, popravljajo velike hiše, imamo veliko kupcev, tudi iz Slovenije, ki kupujejo hiše ne zato, da bi v njih živeli, ampak zato, da v njih uredijo apartmaje in tisti, ki vlagajo, vlagajo v zelo urejene stvari, takšne, na nivoju, kar pa gre navzkriž z množičnim turizmom. Zdaj bomo morali videti kaj bo prevladovalo, ker eno z drugim ne gre. (V naslednjem Mandraču bo Sergio Gobbo pripovedoval še o svojem muzeju oziroma galeriji ladjevja Avstroogrske v Novigradu)

Rok Zelenko

(slikar)

- Slišiva se, vidiva pa ne.

- To je zato, ker sem rokodelec, ker delam slike na roke in zato nimam nobenih špijonskih naprav, ne mikrofонов ne kamer.

- Torej ti nisi umetnik, ki najprej fotografira objekt pa ga potem riše po fotografiji?

- Kot prvič, nisem umetnik ampak rokodelec in kot rokodelec ne smem imeti takih naprav, niti se to ne bi spodobilo glede na naziv.

- OK, naj bo. Povej nam, kakšen je Grožnjan zdaj in kakšen bi bil, če ne bi bilo tega virusa in bi bilo poletje?

- Grožnjan je kar se tiče človeškega in živalskega faktorja približno isto kot zmeraj, ni pa nobenih letal, nič ne ropota, biciklistov tudi ni, ljudje pač malo pospravljajo in popravljajo okoli hiš.

- Kdo bi si mislil, da bodo v Grožnjanu problem kolesarji.

- Ne vem, kdo si je to izmislil, v glavnem tukaj imamo biciklistično društvo Grožnjan v katerem sicer ni nihče iz Grožnjana, imajo pa tukaj prostore in občina jim daje nekaj denarja in zdaj nam organizirajo dirke tukaj po mestu in okolici. Še posebej kul je to med Slovenci.

- Je to povezano z rekreacijsko potjo Parenzana?

- V teoriji naj bi se dogajalo tam ampak se povsod drugod raje lajhajo kot po Parenzani.

- Vožnja po starih tlakovanih ulicah je že prava avantura.

- Ja, avantura je za tiste, ki vozijo in za tiste, ki morajo bežati pred njimi.

Rok Zelenka: Grožnjan

- **Predvidevam, da je Grožnjan te dni bolj prazen.**

- Pri nas je pozimi običajno prazno, tako da je to normalno stanje, saj živimo skoraj v srednjem veku. Če ne bi bilo tega virusa bi že za Veliko noč bilo mesto polno, kolesarji pa so itak tukaj celo leto, razen zdaj.

- **Zelenkoti ste med prvimi prišli v Grožnjan.**

- Moji so prišli prvi leta 1965 in so tudi prvi obnovili staro hišo. Ampak, neglede na to, da smo Zelenkoti v Grožnjanu že 55 let smo še vedno forešti. Forešti smo vsi, ki med seboj ne govorimo italijansko, neglede od kod smo, iz Zagreba, Ljubljane ali Izole. In to opažamo vedno bolj. V času socializma to nekako ni bilo posebej pomembno, zdaj pa je vedno bolj. Kot član italijanske skupnosti imaš tukaj kar nekaj prednosti, od tega, da dobiš denar za različne projekte, hodiš na kakšne sejme in podobno. Pa ne da bi imel kaj proti, ravno obratno. Želim le povedati, da so se časi spremenili in zdaj biti pripadnik italijanske narodnosti, vsaj tukaj, ni slabo.

- **Ima občina kakšno idejo, kako razvijati Grožnjan v bodoče?**

- Občina ima idejo čimbolj razprodati Grožnjan in po legalnih kanalih spraviti denar v svoj žep. To lahko povem, saj sem tudi sam občinski svetnik in sem seznanjen s to problematiko.

- **So se ateljeji spremenili v prodajalne spominkov ali še ni tako hudo?**

- Ateljejev skoraj ni več. Tisti, ki so prišli sem leta 1965 so umrli ali pa so tako stari, da ne hodijo več sem.

Razen tega je leta 1990 vse kletne prostore občina polastninila in jih zdaj daje v najem po sistemu kdo da več.

- **Je Gožnjan še mesto umetnikov?**

- Grožnjan nikoli ni bil mesto umetnikov, to je bolj turistični slogan. Je pa res, da je bilo včasih tukaj veliko ustvarjalcev, zdaj pa jih ni več, ker je to postalo predrago in si takih stroškov nek ustvarjalec ne more privoščiti.

- **Kdo kupuje nepremičnine v Grožnjanu?**

- Bistvo oživljanja Grožnjana je bilo to, da gre tukaj za optantsko lastnino, ki se jo eventuelno lahko da v najem ljudem, ki bodo to vzdrževali in najbolje je bilo to oddati umetnikom, ki se na to spoznajo. To je bila ideja Grožnjana, ki pa je od leta 1990 ni več, ker imamo zdaj zasebno lastnino in hiše se prodajajo tistemu, ki zanje več da.

- **Kaj pa Zavod za spomeniško varstvo. Kaj nadzoruje to prodajanje in usodo hiš?**

- Zavod ti postavi zelo ostre pogoje, če ga vprašaš zanje, če ga ne vprašaš pa se ne vtikajo v te stvari. To je tako kot se mi je zgodilo z mojimi slikami, ki sem jih včasih vozil brez posebnega prijavljanja čez mejo, potem pa sem enkrat za neko večjo mednarodno razstavo sklenil, da uredim vse po regulacijah in sem imel toliko težav, da sem sklenil, da tega ne bom počel več. In tako je tudi v primeru spomeniškega varstva.

- **Ko že omenjaš razstavo. Pripravljaš kaj novega?**

- Pripravljam dva projekta. Eden je povezan s simpozijem o nemški skupini za srednjeveško glasbo.

Ta skupina je v 60-tih in 70-tih letih delovala v Grožnjanu in mi se skoraj nismo zavedali, da je tukaj ena najpomembnejših evropskih skupin za to glasbo. Drugo pa je ciklus razstav Arheologija bodočega, s katero bi radi, ob sodelovanju različnih umetnikov ustvarjali na temo, kaj bi pustili našim zanamcem. Ampak usoda obeh projektov je v rokah virusa in ne v naših rokah.

- **Še dobro da je soproga zaposlena...**

- Ja, žena poučuje na dveh italijanskih šolah v Bujah in v Novigradu. Poučuje na daljavo in čaka, tako kot učenci, da to enkrat mine.

- **Medtem umetniki delate...**

- Ne umetniki ampak rokodelci. Rokodelci in rokovnjači. Moja teorija je, da so umetniki neke vrste gverilci proti neumnosti, ampak po slovensko so gverilci rokovnjači in zato smo rokodelci in rokovnjači.

Jaz sem za to, da stvarem damo naša imena in zato mi gre na živce, da govorimo o izolaciji. Prav bi bilo uporabiti izraz "potočeni" in ne izolirani. Izolani smo v resnici potočeni otočani. Pa še to. Vesel sem, če me ne vabijo na odprtja razstav, ker nimam težav s prebavo in če dobim vabilo na odprtje enostavno ne grem tja. Razstava ni škatla, ki se jo odpira ampak je kulturni dogodek na katerem se nekaj predstavi in zato hodim samo še na predstavitev slik, kipov, ali česerkoli že, kar običajno odpirajo.

D.M.

Iz spleta na papir

Zadnje čase, malo zaradi virusa, malo zaradi omejitve gibanja in zapiranje državnih meja, malo pa zaradi pomoči domačemu gospodarstvu, vedno bolj pogosto poslušamo o tem, da bo treba letošnji dopust preživeti v katerem od domačih letovišč. To ima tudi praktično korist, saj na ta način naj bi domač kapital ostal doma. Ali pač? Zapis, ki sledi, nam je poslal bralec, ki pa pravi, da ga je pobral s spleta in kot takšnega ga tudi obravnavajte. A spisek domačih podjetij, ki se je znašel v tem zapisu, je res morda nekoliko predolg za dobro počutje.

Ne nosite težko prisluženega denarja v tujino !!!

Pojdite na slovensko Obalo v večinoma srbske hotele Sava turizma, dopust preživite v: slovenskem biseru Bled, v večinoma srbskih hotelih Sava turizma, (če vas župan Bleda že pri prihodu in parkiranju ne bo napodil domov), v srbskih termah 3000 - Moravske toplince, v srbskih termah Ptuj in Radenci. Če ste nacionalist in nočete biti v naštetih srbskih termah, lahko dopust preživite v madžarskih termah Lendava...

PIJTE hrvaško kavo Barcaffé z mlekom francoskih Ljubljanskih mlekarn, hrvaško kokto, češko vodo radensko, srbski sok Fructal. Za KOSILO svetujem piščanca ukrajinske Perutnine Ptuj, poplaknite ga z nizozemskim pivom Pivovarne Laško ali Union, če pa se boste morali po kosilu olajšati, si zadnjico obrišite z češkim papirjem Paloma! (če ga je kaj ostalo in niso vsega Počivalnikovi uporabili za maske)

NAKUPUJTE pri najboljšem sosedu hrvaško-ruskem(???) Merkatortju, kjer vam bodo prijazne slovenske trgovke in trgovci z veseljem prodali izdelke hrvaškega Žita, Droge, Kolinske...

Ko vam bo pri vsem goraj naštetem zapravljanju zmanjkalo "počivalnikovih regres bonov" ali denarja, si le tega lahko sposodite v sledečih bankah: nizozemski NKBK, italijanski banki Koper, madžarski banki SKB, srbski Gorenjski banki.

Ne greste na dopust, skrbite za vrt, samooskrbo, pojdite po sadike v srbsko Semenarno. V primeru glavobola zaradi napisanega pa vzemite švicarski LEKadol. (pred uporabo se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom)

Podprite slovensko hlapčevstvo tujemu kapitalu. Ostanite doma.

KOVACIČ SREČKO-RIBIČ, KAPITAN NA R.L. ŠKARPENA

POZNAJO SE IZ OSNOVNE ŠOLE VOJKE ŠMUC - IZOLA
 BILA SO TISTA RIBIŠKA LETAKO SO RABILI DELOVNO SILO
 KAR 7-8 V POSADKI SREČKO JE ZAČEL NA RIBIŠKI LADJI
 PRSTAK PRI KAPITANU PIRC RUDIJU, IN OSTALIMI VESELJAKI
 KOT JE BIL SERĐO KERSIKOLA STROJNIK RIBIČ KRAJCAR
 (PANČIO VILA), IPSA BERTO, STUPAN DANILO
 KO JE PRIŠEL V GABINO PANČO

SERĐO, NI BILO VEČ PROSTORA ZA OSTALE RIBIČE
 IN OSTALIM VESELJAKIM

S Srečkom Kovačičem, ribičem in kapitanom na ladji Škarpena se pozna še iz osnovne šole. Ko je začel na ladji Prstak pri kapitanu Rudiju Pircu in ostalih veseljakih, kot so bili: strojnik Sergio Kersikola, ribič Krajcar (Pančo Vila), Berto Ipsa, Danilo Stupan in drugi. Pravili so, da ko sta prišla Sergio in Pančo Vila v kabino ni bilo več prostora za druge ribiče.

V glavnem, bila je posadka kot se šika, saj so v tednu dni v našem zalivu ulovili kar 3 vagone oziroma 30 ton sardele.

Srečko, ki so mu pravili Jumbo in njegovi sodelavci, ki so bili navdušeni nogometaši, so komaj čakali ribiški praznik, da na starem izolskem igrišču odigrajo tekmo ribičev proti šoferjem.

Glavna atrakcija je bila, ko je Silvo Lazar pripeljal Justiča Balilo, kot je bilo drugo ime za Panča Vilo, kar

s karjolo na igrišče. Nosil je kopačke številka 45. Ribiči so spet zmagali z rezultatom 6:4, šoferji pa so si zabili avtogol.

Že naslednji dan so spet svetili v golfu, ko sta prišli sem še dve dalmatinski ribiški barki. Te so imele še enkrat večjo in globbo šakalevo, tako da so imeli kar nekaj težav pri dvigovanju mreže, ki se je v našem zalivu vlekla po dnu.

Kasneje se je Srečko odločil, da bo sam svoj gospodar. Z njim je bil tast Angelo Jerebica, strojnik in dva do trije pomočniki. Kar nekaj let so lovili po našem zalivu in s Škarpeno vsake toliko svetili tudi pri ladjedelnici, blizu doka, kjer so se zbirali ciplji. Srečko me je vsakokrat spraševal, če sem spekel kruh, jaz pa sem mu odgovarjal, da mi je zmanjkalo kvasa. Srečko pa je vztrajal:

„Marino, te ga compra anche per noi un quattro struce di pan che andemo a Cittanova pescar švoje (morske liste)?“.

JA U CIPLOV. MARINO S. COMPRE IL PAN PER NOI UN QUOTTO STRUCE DI PAN CHE ANDAMO A CITTANOVA
 PESCAR SVOJE (MORSKE LISTE)

* ZLATA SLOVENSKA
 RIBIŠKA GENERACIJA *

* PANČO VILA - DODATNO RIB IME

J. BALILA - DODATNO IME

JUMBO - S. KOVAČIČ

* ŠAKALEVA - IME MREŽE Z OČECOM 8 mm

7 - IME LADJE

ŽE SINKOVIČ

FATTO IL PANE

DO GO COMPRA ^{quattro struce}

MEGA MANCIA

IN BARCA

SINKOVIČ M.

M SPEKEL KRUH

1 GA KUPIL 4 STRUCE

2 MI JE ZMANJKALO

LADJI.

SE VEDNO POSALILA

Silvo Katanga, Vojko Čok magister, JUMBO
 ribič Alojz Gašperut, kapitan Deklice,
 Ivo Strasner, Gilbert Laznik brico, Jože
 Sodržnik sodnik, Ivica, Žele B., Rajko
 Jakomin, Srečko Kovačič in Berto

Preko Melanije Trump do Izole

Brada Downeya poznamo kot tistega ameriškega umetnika, ki si je zamislil leseni kip Melanije Trump v Sevnici. Po spletu okoliščin je prisiljen karanteno preživljati v Izoli, kjer pa ne sedi križem rok. Daleč od tega.

Brad Downey je ameriški umetnik, znan po svojih urbanih umetniških instalacijah in performansih. Je predstavnik sodobnega vala ulične umetnosti, ki navadno že obstoječe, na minimalističen, lahko tudi humoren način, spremeni v sporočilo.

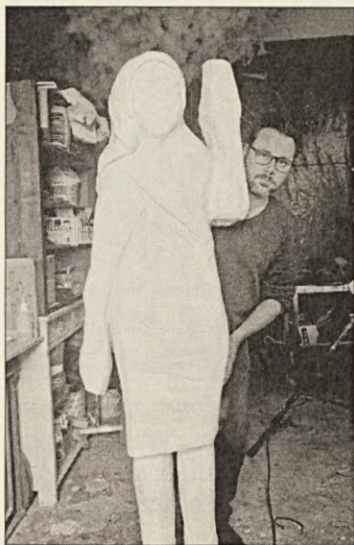
Brada Downeya sicer pri nas poznamo predvsem kot tistega umetnika, ki je naročil izdelavo zdaj že kultnega kipa Melanije Trump v njenem domačem kraju, Sevnici. Downey je izdelavo kipa naročil domačemu »ljudskemu umetniku«, Alešu Župevcu. Pri izdelavi mu je pustil proste roke, z le nekaterimi zahtevami, med drugim, da je kip izklesan iz enega samega kosa lesa, kot orodje pa naj uporabi motorno žago. Zadnje dni lahko umetnika, ki je v preteklih letih razstavljal po vsem svetu, ulovimo v Izoli, kjer z ekipo aktivistov festivala IZIS ustvarja nove instalacije. Najprej je bila to gradnja in kasnejše izkopavanje otoka ob Svetilniku, nato gromozanski napis New World Order na piranski panti, v načrtih pa je še nekaj performansov, ki pa so zaenkrat še skrivnostni.

- Dolgo si že na umetniški sceni, v Sloveniji pa te poznamo predvsem kot naročnika za izdelavo kipa Melanije Trump.

- Za ta projekt sem se odločil, ker je Melanija prva ameriška, prva dama, kateri angleščina ni materin jezik. Igra zelo nenavaden lik v trenutni politični zgodbi in sem pomislil, da bi kot komentar na imigracijo in trenutno politično situacijo v moji državi predstavil njen portret, a ne nujno kritično, temveč predvsem kot poiskus razumevanja kdo ona je in od kod prihaja. Jo vidim kot zelo skrivnostno figuro.

- Zgodba je dobila kar veliko svetovno razsežnost in medijsko pozornost..

- To ni bil moj namen, kot tudi ne, da postane nekakšna internetna šala s komičnim efektom. Doštudiral sem dokumentarni film in želel sem posneti portret nekoga, ki izhaja iz njenega sveta. Zato je tudi kip postavljen na drevesnem štoru, saj nekako predstavlja njene korenine. Vse skupaj pa je nekakšna kritika na njeno politično sedanjost. Veliko je vsega.

- Ta zgodba te je na koncu pripeljala do Izole.

- Odločil sem se za izdelavo šablone Melanijenega kipa, in tudi tokrat sem želel delati s Slovencem. Javil se mi je Rok Pahor iz Izole in ravno, ko smo začeli z delom je prišlo do ukrepov o omejitvi gibanja. In tako sem ostal v Izoli.

- Kakšen kip pa si želel izdelati iz šablone?

- Namen je izdelava kipa iz brona. Sedanji kip je specifično postavljen v prostor, z bronastim kipom pa ga lahko umestim v umetniški kontekst, ki je ločen od osnovne zgodbe, ločen od kontekstualnega sveta. In nenazadnje sem se za to odločil tudi zato, ker so ljudje tako kritični do izgleda kipa, da ga želim uokviriti v najboljši možen material, postavljen v bolj tradicionalni umetniški okvir.

- V Izoli si torej predvsem zaradi nesrečnega naključja..

- Srečnega in nesrečnega, istočasno. V Izoli imate lepo klimo, spoznal sem dobre ljudi, ki so zelo motivirani za delo. Marko Vivoda mi je ponudil nastanitev in podporo ter možnost dela na novih projektih. In glede na situacijo v kateri smo, imam občutek, da si ljudje želijo predvsem, da bi bili aktivni na svojem področju. Marko je moral odpovedati ali vsaj prestaviti festival IZIS, a to nam je omogočilo, da delamo na nekaterih skupnih projektih. Tudi Rok lahko dela na izdelavi šablone. Nekako smo uspeli v tem času podpreti eden drugega in pripraviti nekaj zanimivih projektov.

- Prvi je bil gradnja umetnega otoka. Si vedel, da se v Izoli že dvajset let govori o gradnji umetnega otoka, ki pa nima veliko podpore med ljudmi?

- Resno? Ne, tega nisem vedel (smeh). Ne, gre povsem za naključje. Nikoli nisem imel možnosti preživeti več časa ob morju in zdaj, ko sem v to prisiljen, mi bližina morja daje kar veliko inspiracije. Med drugim tudi ta performans, ki smo ga izvedli z otokom. Ozadje le-tega je, da sem v osnovi nekoliko paranoična oseba in sem začel razmišljati o vzporedni razlagi, v kateri je ta karantena namenjena nekakšnemu masovnemu psihološkemu mučenju. Začel sem veliko razmišljati o tem, da gre morda za zaroto in zanimalo me je, kaj bi lahko bil cilj tega. Morda oblastniki to delajo zato, da bi uničili osnovno resničnost ljudi, svojo osnovno stvarnost. In najlažji način, da to uprizoriš je tako, da najprej zgradiš neko svojo stvarnost in potem jo uničiš. Z ostalimi smo nato zgradili ta edini otok v državi, majhen otok, na katerem bi bil en posameznik v karanteni, ki ga nato nadgradi tako, da uniči svojo stvarnost. Da uniči sama tla, na katerih stoji in posledično konča v vodi.

- Samo uničenje je trajalo pol ure.

- Ja, uničenje je bilo hitro, gradnja pa je trajala kar dolgo, kakšne štiri dni.

- Kar je v osnovi to, kar karantena tudi dela. Je težko biti umetnik v tem času?

- Mislim, da za umetnike to ni težek čas. Najprej je bilo sicer težko najti smisel, da nadaljuješ z delom, ampak počasi, ob pogledu na zgodovino, pomisliš na to, koliko umetnikov je bilo zelo produktivnih v težkih časih, na primer med vojno, ali ko je bila lakota. Italijanska razsvetljenost je nastala neposredno kot posledica kuge. In če so ti ljudje lahko delali v teh pogojih, zakaj ne bi tudi mi, saj imamo vendarle samo karanteno, ne gre za kugo. Seveda, če ne bi spoznal domačih umetnikov, bi težko karkoli naredil sam. Že samo gradnja otoka bi bila brez njih in dejstva, da so domačini, nemogoča. Marko je tudi poskrbel za to, da sem se uradno prijavil na policijski postaji, kar mi je omogočilo, da smo šli nato do Pirana, kjer sem naredil tisti mural. Namreč, edino tam imajo steno, na kateri je dovoljeno risanje, sicer bi se za akcijo odločili v Izoli, ampak nismo hoteli narediti nič nelegalnega. Tista stena v Piranu pa še kot nalašč gleda na morje. Grafiti me sicer ne zanimajo, me je pa zanimalo sporočilo murala. Z lokalnim grafitarjem sva v treh dneh barvala to steno.

- Praviš, da napis v Piranu ni grafit.

- Ne, nikakor ne. Gre za sodobno stensko poslikavo, ki niti ni videti kot grafit. Želel sem poslati močno sporočilo med ljudi, in želel sem si, da je sporočilo zelo široko, zelo preprosto, nekaj, kar vsi poznajo in nekaj od tega odnesejo. Opazil sem, da je trenutna situacija razdražila ljudi, ki so sicer povsem drugačnih političnih mnenj. Tako desničarji kot levičarji se počutijo kar frustrirane z načinom, kako se je streglo vsej situaciji in zato sem želel, da je sporočilo dovolj ceneno, a tudi dovolj humorno, da se dotakne vseh. Mislim, da je bil namen dosežen.

- Kakšen pa je tvoj pogled na sporočilo, na ta Novi svetovni red.

- Težko uspeš z besedami izraziti, kateri je moj največji strah ob trenutni situaciji. Bil sem v New Yorku enajstega septembra in bilo je kar očitno, kako so v ozadju začeli spreminjati zakone, tudi takšne, ki niso nujno povezani z varnostjo in zdravjem prebivalstva. Spreminjali so zakone, ki so vezani na zasebnost in človekove pravice, in zdi se mi, da se danes dogaja nekaj podobnega. Nelagodno mi je bilo ko sem opazil, kako na hitro se lahko družba spremeni v tako kratkem času in kako nekritični so mediji ob takšni situaciji. Dobiš takorekoč samo eno stran zgodbe, zelo enostransko argumentiranje dogajanja in alternativna sporočila nikakor ne pridejo skozi to sito. In to je nekaj, kar bi sam opisal kot taktiko tega Novega svetovnega reda, oziroma kako si sam predstavljam Novi svetovni red. Da oblast lahko izkoristi takšne situacije, kot jo imamo na primer danes, za spreminjanje zakonov, ki vplivajo na dele življenja, ki niso vezani na ustavljanje širjenja epidemije. To sem želel povedati s tem muralom.

- V času terorističnega napada na New York smo od daleč opazovali, kako hitro so bili Američani pripravljeni predati svoje osebne pravice za nek občutek varnosti.

- Bilo je še veliko huje od tega. Ja, ljudje so predali svoje pravice, ampak najhujše stvari smo ugotovili šele kasneje, kako so preko Kongresa na hitro sprejemali zakone, ki dajejo državi izjemno moč nad posamezniki. Ne morem se otresti občutka, da se podobno dogaja tudi zdaj. Sprejemajo se tudi ukrepi, ki niso v interesu za vsakodnevno življenje ljudstva. Veliko je govora o aplikacijah, s pomočjo katerih nam bodo sledili, a veliko je še drugih, nenavadnih zahtev, večina od katerih verjetno ne bo prišla v veljavo ampak grozljivo je že to, da imamo toliko ljudi, ki si tako krčevito želijo radikalno spremeniti družbo v tem tako krhkem času.

Osnove obrezovanja dreves

Mesec krajinske arhitekture bo minil v znamenju Koronavirusa in številnih prireditev, ki jih zaradi njega krajinski arhitekti niso mogli izpeljati. Tudi zato je bila pomembna akcija iskanja drevesnih vrst, ki smo jo pripravili s Tlno Trampuš iz Zavoda za varstvo narave. Tokrat nekaj nasvetov za obrezovanje dreves.

Drevo je živo bitje in kot tako raste in živi po svojih – naravnih zakonitostih. Če ga želimo prilagoditi svojim željam in potrebam, to lahko naredimo le delno, saj moramo v večji meri upoštevati specifične vsake drevesne vrste – tako glede rastišnih pogojev (tal, temperature, vlažnosti), kot tudi same razpoložljivosti prostora.

Pri izbiri drevesne vrste se moramo zavedati, da bo drevo na istem mestu raslo 10, 20 ali še več let in da bo z leti verjetno pridobilo na višini in širini. **Drevesu moramo dovolj prostora zagotoviti v tleh (korenine so najpomembnejši del drevesa) pa tudi nad zemljo.** Velikost nad tlemi lahko z rezjo delno zmanjšamo, a v resnici nimamo tako prostih rok, kot si marsikdo domišlja. **Drevo občuti vsako korenito rez.** Ta je lahko zanj tudi usodna, nepopravljiva.

Kaj je korenita rez?

Osnovno pravilo je, da drevesu ne bi smeli odstraniti več kot 20% listne površine. (Iglavec pa praviloma sploh ne obrezuje!) Vse kar je več kot 15% je že rez, ki pusti močne posledice na drevesu. Pri nas se to žal velikokrat ne upošteva, tudi zaradi mnenja (nepoučenih) strank, ki so prepričane, da je taka rez premalo učinkovita (opazna). Osnova pravil za izvajanje rezi je seveda poznavanje zgradbe in rasti dreves in drevesnih tkiv – drevo lahko prerase le manjše rane, medtem ko večje rane (posledica rezi) ostanejo kot trajne poškodbe, skozi katere se lahko širijo tudi bolezni.

Drevesna krošnja je seveda tudi zelo pomemben organ in vsako pretirano zmanjšanje skuša drevo potem v najkrajšem času nadomestiti – pojavi se močna sekundarna rast, ki še dodatno oslabi drevo.

Priročniki obstajajo

Vsa ta znanja niso nova. Med drugim je o njih pisal priznani strokovnjak za sadjarstvo **Bele** leta 1923. Nekatere njegove navedbe so povzete tudi v priročniku **Mestno drevje** (Šiftr s sod., 2011): »Če pomislimo na slabe posledice rezi, razvidimo, da je mnogo bolje nič rezati, nego pa če režemo napačno. Obrezovanje drevja je umetnost, katero pogodi le tisti, ki vidi tako rekoč v srcer drevesa, ki najprej ve, kaj bo posledica tega ali onega kar ukrene.« Iz navedenega priročnika je tudi priložena shema pravilnega in napačnega obrezovanja: Priročnik med drugim navaja: »Obrezovanje je strokovno zelo odgovorno delo, ki na drevesu pušča trajne posledice. Zato mora delavec poznati veliko podrobnosti, ker so tudi med vrstami in sortami razlike, ki zahtevajo različne ukrepe.

Izvajalec mora imeti za obrezovanje drevja usposobljene delavce s primernim certifikatom (...) ali pa različne ISA licence (...) in izkušnjami. ...«

Ko sadimo drevesa na našem vrtu ali v ulici, se moramo vprašati, koliko prostora bo imelo v naslednjih desetih ali dvajsetih letih – koliko zemlje v tleh, kakšen naj bo odmik od objekta in podobno. Vsi ti razmisleki nam bodo olajšali tegobe in polepšali življenje vam in vašemu drevesu. Če bomo narobe izbrali, bomo morali veliko rezati, kar pa lahko iznakazi podobo drevesa pa tudi močno skrajša njegovo življenjsko dobo.

T.T.

Lena Marion, certificirana arboristka iz podjetja Tisa d.o.o. in Tina Trampuš iz Zavoda za varstvo narave sta si ogledali korenine mogočnega borovca na svetilniku in soglašali z mnenjem Komunalne, da je najboljša rešitev podpora veliki veji, ki nagiba drevo in ogroža lastne korenine.

IŠČEMO DREVO - JAGODIČNICA
V marcu smo žal izgubili veliko jagodičnico, ki je rasla v parku Arrigoni in zdaj še vedno sprašujemo, ali je med nami še kakšna večja JAGODIČNICA.

Jagodičnica je v Sredozemlju precej razširjen vednozelen grm ali manjše drevo, v Sloveniji pa je znano le eno naravno rastišče. Na rtu Ronek, visoko nad morjem, je edino znano avtohtono rastišče navadne jagodičnice (*Arbutus unedo*) v Sloveniji. Družbo ji dela navadna mirta (*Myrtus communis*), še ena predstavnica evmediteranske makije. Ugodne razmere za vrsti, ki običajno uspevata na topli apnenčasti podlagi, tu ustvarjata ugodna lega in bližina morja. Za jagodičnico je to absolutna severna meja uspevanja v Sredozemlju. Območje ima status botanične naravne vrednote državnega pomena in se nahaja znotraj Naravnega rezervata Strunjan.

Nekoč so jagodičnici pripisovali čarobno moč. Rimljanke so se morale z njenimi vejicami trikrat dotakniti praga in podbojev vrat, da so preprečile vstop vampirjem, ki bi otrokom sesali srčno kri.

Izola - Trg Etbina Kristana 2, 051/301 052, 031/356 887

LETOS PRAZNUJEMO 30 LET Z VAMI

NEPREMIČNINE IZOLA d.o.o.

www.sifra-nepremicnine-sp.si

sifra@siol.net

OBALA V MALEM

Ivan Konstantinović, univ. dipl. ekon., št. licence: 00002

KRIMINALIJE

Okvara ali požar

Izolski policisti so bili obveščeni, da na območju Livad gori osebni avtomobil. Na kraju je bilo ugotovljeno, da je prišlo zgolj do okvare vozila in ne do požara.

Ne vrag, naj сосед bo mejak

Občan je policistom sporočil sum, da сосед krši odlok o omejitvi gibanja. Policisti so prijavo preverili in dejansko ugotovili kršitev, zato je bil podan predlog za uvedbo prekrškovnega postopka na Zdravstveni inšpektorat RS (ZIRS).

Prijavljali škropljenje

Izolski občinski redar je policiste obvestil, da je sprejel obvestilo o škropljenju oljk v vetrovnem vremenu, pri čemer naj bi veter raznašal škropivo. Kršitve policisti niso zaznali. Policisti so bili s strani občanke obveščeni tudi, da naj bi сосед škropil rastline s prepovedanimi sredstvi. Ugotovljeno je bilo, da je moški škropil s sredstvom za zatiranje plevela, ki ga je kupil v prosti prodaji.

Oseba potrebuje zdravljenje

Na območju Izole je bila izsledena pogrešana oseba. Pregledal jo je zdravnik, ki je ocenil da potrebuje zdravljenje. Osebo so policisti predali v nadaljnji postopek zdravstvenim delavcem.

Lažje poškodbe (v napačni občini)

Obravnavali so prometno nesrečo, v kateri je voznik utrpel lahke telesne poškodbe. Izdan mu je bil plačilni nalog, zaradi kršitve vladnega odloka o omejitvi gibanja pa bo zanj predlagan še prekrškovni postopek na ZIRS.

Nočno rajanje (v napačni občini)

V nočnem času so bili policisti obveščeni, da je na ribiškem pomolu privezan gliser na katerem se družijo več osebe, po morju pa se nekdo vozi z vodnim skuterjem. Ugotovljena je bila kršitev vladnega odloka o omejitvi gibanja. Zoper štiri osebe je bil podan predlog na ZIRS.

Pokal je kar doma

Iz SB Izola so policiste obvestili, da obravnavajo mladoletnika, ki se je doma poškodoval s pirotehniko. Ugotovljeno je bilo, da je doma pokal s karbidom, pri čemer ga je opeklo po dlani. Policisti bodo o dogodku obvestili Okrožno državno tožilstvo v Kopru.

Bili so v napačni občini

Policisti so intervenirali v Fiesi, kjer so ugotovili kršitev vladnega odloka o omejitvi gibanja. Zoper

7 oseb so podali predlog na ZIRS.

Pozabil je na ročno

Moški je na parkirišču parkiral svoj osebni avtomobil ni pa ga pravilno zavaroval. Vozilo se je samo premaknilo in trčilo v drugo vozilo, pri tem pa je nastala zgolj manjša materialna škoda. Lastnika udeleženih vozil sta se o krivdi dogovorila sama, zato obravnava policije ni bila potrebna.

Zmetala ali umaknila

Stanovalka večstanovanjske hiše je policiste obvestila, da je soseda na ulico zmetala rože. Na kraju so policisti ugotovili, da je rože umaknila le na drugo mesto, zato ukrepa policisti niso izvedli.

Pogledali so globoko v kozarec

V zadnjem tednu dni so policisti obravnavali 3 voznike osebnih vozil, katerim je alkotest pokazal preveč. Prvi je napihal 0,33 mg/l; drugi 0,34 mg/l; zadnji pa 0,46 mg/l. Zoper vse sledijo ustrezni ukrepi.

Zmagal je hitri test

V torek ob 21.40 pa so policisti v Izoli ustavili voznika osebnega vozila Fiat, ki mu je alkotest pokazal 0,20 mg/l. Ker je bil hitri test za ugotavljanje simptomov vožnje pod vplivom mamil pozitiven, so mu odredili tudi strokovni pregled, ki pa ga je odklonil. Poleg tega so policisti ugotovili, da voznik sploh nima vozniškega dovoljenja, zato so mu vozilo zasegli. Sledi obdolžilni predlog.

Končal je na streho

Na cesti Korte - Izola, pri odcepu za Morgane, je ob 19.36 prišlo do prometne nesreče. 18-letni voznik je zaradi neprilagojene hitrosti izgubil oblast nad vozilom, zapeljal s ceste in se prevrnil na streho. Voznik se je pri tem lažje telesno poškodoval. Opravljen je bil preizkus alkoholiziranosti, ki je pokazal 0,00 mg/l. Zaradi povzročitve prometne nesreče 18-letniku sledi obdolžilni predlog.

Na srečo se ni poškodoval

Ob 3.06 so izolski policisti iz ulice Elvire Vatovec prejeli nujen klic na pomoč. Ugotovili so, da je v stanovanju padel in obležal 85-letni moški, ki so mu policisti pomagali vstati. Moški se na srečo ni telesno poškodoval tako, da posredovanje reševalcev ni bilo potrebno.

Še vedno velja popolna prepoved kurjenja v naravnem okolju!

Opozarjamo, da je na območju celotne Slovenije še vedno razglašena velika požarna ogroženost, kar pomeni, da je v naravnem okolju poleg požiganja in odmetavanja gorečih ali drugih predmetov ali snovi, ki lahko povzročijo požar, prepovedano tudi kuriti, kuriti kresove, požigati na območjih ob infrastrukturnih objektih, izven pozidanih površin uporabljati predmete, naprave ali izvajati aktivnosti, ki lahko povzročijo požar ter izvajati ognjemete. Pristojni organi bodo v času razglašene velike požarne ogroženosti naravnega okolja izvajali poostren nadzor.

Varno na kolo

Kolesarjenje je zdravo, aktivno in prijetno - naj bo tudi varno! V prihajajočih prazničnih dneh, ko je vreme vse toplejše, bo na naših cestah prisotnih vse več kolesarjev.

Kolesarjenje je ena najprijetnejših športnih aktivnosti na svežem zraku, s katero skrbimo za ohranjanje svojih telesnih sposobnosti. Prispeva namreč k večji vzdržljivosti, koristi srcu in ožilju, obenem povečuje moč.

Kolesarji so poleg pešcev najbolj ogrožena in izpostavljena skupina prometnih udeležencev. Na policiji ugotavljamo, da so vozniki koles v najhujših prometnih nesrečah v več kot polovici primerov povzročitelji nesreče, največkrat zaradi nepravilne strani in smeri vožnje, vožnje pod vplivom alkohola, neupoštevanja pravil o prednosti ("stop" znak ali znak "križišče s prednostno cesto" velja tudi zanje!) pogostokrat pa tudi hitrosti ne prilagodijo stanju in lastnostim ceste. Dejstvo je, da so kolesarji manj varni v cestnem prometu kot drugi udeleženci v cestnem prometu. Zato kolesarji, vozite previdno in skrbite za lastno varnost!

Več nasvetov za varno udeležbo kolesarjev v prometu lahko najdete na spletnih straneh policije, pod zavihkom »Svetujemo, ozaveščamo« (www.policija.si/svetujemo-ozaveščamo).

Iskanje pogrešane osebe

Policisti, gasilci, reševalci in drugi prostovoljci na širšem območju Dekanov iščejo pogrešano osebo. Gre za 47-letno Ivono Hrvatino, stanujočo v Dekanih.

Obvestilo o pogrešani osebi smo policisti prejeli v torek v dopoldanskih urah in takoj pričeli z aktivnostmi za iskanje osebe. Po do sedaj zbranih podatkih je bila oseba nazadnje videna v nedeljo, 26. 4. 2020, v popoldanskih urah na Golem hribu nad Dekani.

Pogrešana oseba je bila nazadnje oblečena v temna oblačila. Ima svetle, daljše blond lase, s seboj pa je imela psa, manjše rasti, črne barve, z ovratnico rdeče barve.

V kolikor bi kdo osebo opazil, prosimo da o tem takoj obvesti policijo na številko 113, anonimno telefonsko številko 080 1200 ali obvesti najbližjo policijsko postajo.

MANDRAČ je tednik Izolanov

Naslov: Veliki trg 1, 6310 Izola, TRR: 1010 0002 9046 354
tel. 040 211 434

elektronski naslov: <http://www.mandrac.si>;

email: urednistvo@mandrac.si

Odgovorni urednik: Aljoša Mislej

Uredništvo: Aljoša Mislej, Drago Mislej, Davorin Marc, Primož Mislej (foto)

tehnični urednik: Davorin Marc email: sektor.tehnika@mandrac.si

Tednik izhaja v nakladi 2000 izvodov, cena 1,50 EUR. / Četrtna naročnina: 18 EURO.

Založnik: GRAFFIT LINE d.o.o., Izola; tel. 040 211 434 / Prelom: Graffit Line
Vpis v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS, pod zaporedno številko 522.

Dostava hrane na dom

MANJADA malice in kosila

plačilo kartično, gotovina

mobi **031 534 810**

VENI malice in kosila

plačilo kartično, gotovina

Tel **05 6416 333** mobi **041 684 333**

NAPA dostava pice

plačilo kartično, gotovina

Tel **05 641 5140**

PRIMAVERA dostava pice

plačilo kartično, gotovina

Tel **080 7473**

EXTRA dostava pice

plačilo kartično, gotovina

Tel **031 656 300**

GUŠT dostava pice ali kosila

plačilo kartično, gotovina

Tel **031 606 040**

FUORISERIA dostava pice

plačilo kartično, gotovina

Tel **05 902 6115**

Otroško igrišče pri Delfinu. Eno od igral ima nenavadno aktualno obliko.

Ribiška mreža na Svetilniku. No, vsaj zastava le te.

Češnje se ne menijo za korono

Na Šaredu že pridno zorijo ekološke češnje. Glede na vremenske razmere predvidevamo, da bodo zrele **od 5. do 15. maja**. V dnevih pobiranja boste lahko posamično nabirali češnje tudi sami. Sicer dostavljamo ob predhodnih naročilih tudi na dom. Dosegljivi smo na telefonu: **041 721 220**

Mali oglas:

3 steklene flaškone 54 litrske oddam/prodam, lahko tudi polne.

Tel.: 041 721 220

Naravna mila FIOR

Zakaj naravna mila FIOR? Zato, ker umivanje z njimi:

- odstranjuje nečistoče, odmrle celice kožne povrhnjice in odpira pore, daje koži mehko, voljno in potrebno vlažnost. **UBIJA VIRUSE!**

Mila in številne druge izdelke naravne kozmetike si lahko ogledate in naročite v spletni trgovini www.teus.si. Po prejemu naročila vam bomo poslali predračun. Tudi naročilo po telefonu ali z elektronsko pošto nas bo vzradostilo.

Telefon: **040 692 314**, E-pošta: teus.trade@siol.net

TEUS d.o.o., Industrijska cesta 6A, Izola.

Mladi domači sovi

V Maliji si je sovja družina spetla gnezdo na enem od dimnikov, a starša očitno ne sodita med boljše inženirje sovjega sveta in sta v le nekaj dneh razmaha iz gnezda padli obe mladi sovici. Na njuno srečo sta padli v dobre roke. Povsem sta se že navadili na življenje v domači oskrbi, in za kosilo imata menda najraje piščanca. Domači ju vsak dan postavijo na vrtno mizo v upanju, da bosta uspeli odleteti, a zaenkrat brez uspeha. Morda vendarle piščanec ne pomaga pri motivaciji, da bi se osamosvojili. In prav je omeniti, da mama sova ni pozabila nanje, saj si celotno rejništvo ogleduje iz varne razdalje. In morda razmišlja, kje bi lahko tudi sama snedla kakšnega piščanca.

